

Klasa: 910-04/11-05/02

Urbroj: 5030109-12-1

Zagreb, 5. ožujka 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Češke Republike, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Irske, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Talijanske Republike, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Republike Poljske, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije, Slovačke Republike, Republike Finske, Kraljevine Švedske, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (države članice Europske unije) i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Češke Republike, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Irske, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Talijanske Republike, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Republike Poljske, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije, Slovačke Republike, Republike Finske, Kraljevine Švedske, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (države članice Europske unije) i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Zorana Milanovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, prof. dr. sc. Vesnu Pusić, ministricu vanjskih i europskih poslova, Joška Klisovića, zamjenika ministricu vanjskih i europskih poslova, te Andreju Metelko-Zgombić i mr. sc. Hrvoja Marušića, pomoćnike ministricu vanjskih i europskih poslova.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU KRALJEVINE
BELGIJE, REPUBLIKE BUGARSKE, ČEŠKE REPUBLIKE, KRALJEVINE DANSKE,
SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, REPUBLIKE ESTONIJE, IRSKE, HELENSKE
REPUBLIKE, KRALJEVINE ŠPANJOLSKE, FRANCUSKE REPUBLIKE,
TALIJANSKE REPUBLIKE, REPUBLIKE CIPRA, REPUBLIKE LATVIJE,
REPUBLIKE LITVE, VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA, REPUBLIKE
MAĐARSKE, REPUBLIKE MALTE, KRALJEVINE NIZOZEMSKJE, REPUBLIKE
AUSTRIJE, REPUBLIKE POLJSKE, PORTUGALSKE REPUBLIKE, RUMUNJSKE,
REPUBLIKE SLOVENIJE, SLOVAČKE REPUBLIKE, REPUBLIKE FINSKE,
KRALJEVINE ŠVEDSKE, UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I
SJEVERNE IRSKE (DRŽAVE ČLANICE EUROPSKE UNIJE) I REPUBLIKE
HRVATSKE O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU
KRALJEVINE BELGIJE, REPUBLIKE BUGARSKE, ČEŠKE REPUBLIKE,
KRALJEVINE DANSKE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, REPUBLIKE
ESTONIJE, IRSKE, HELENSKE REPUBLIKE, KRALJEVINE ŠPANJOLSKE,
FRANCUSKE REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, REPUBLIKE CIPRA,
REPUBLIKE LATVIJE, REPUBLIKE LITVE, VELIKOG VOJVODSTVA
LUKSEMBURGA, REPUBLIKE MAĐARSKE, REPUBLIKE MALTE,
KRALJEVINE NIZOZEMSKE, REPUBLIKE AUSTRIJE, REPUBLIKE
POLJSKE, PORTUGALSKE REPUBLIKE, RUMUNJSKE, REPUBLIKE
SLOVENIJE, SLOVAČKE REPUBLIKE, REPUBLIKE FINSKE, KRALJEVINE
ŠVEDSKE, UJEDINJENE KRALJEVINE VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE
IRSKE (DRŽAVE ČLANICE EUROPSKE UNIJE) I REPUBLIKE HRVATSKE O
PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE EUROPSKOJ UNIJI**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora između Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Češke Republike, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Irske, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Talijanske Republike, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Republike Poljske, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije, Slovačke Republike, Republike Finske, Kraljevine Švedske, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (države članice Europske unije) i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: Ugovor o pristupanju) sadržana je u članku 140. stavcima 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Od stjecanja neovisnosti Republika Hrvatska odredila je članstvo u Europskoj uniji kao jedan od glavnih strateških ciljeva.

Odnosi između Republike Hrvatske i Europske unije počinju se razvijati međunarodnim priznanjem Republike Hrvatske kao neovisne i suverene države 15. siječnja 1992. godine. Nakon što je osigurala državnost i teritorijalnu cjelovitost, Republika Hrvatska se mogla u potpunosti posvetiti sveobuhvatnom procesu tranzicije i reformi cjelokupnog društva na njezinom povijesnom putu pristupanja Europskoj uniji kao području mira, stabilnosti i razvoja.

Prvi službeni korak u institucionalizaciji odnosa Republike Hrvatske s Europskom unijom dogodio se 29. listopada 2001. godine potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 14/2001) (u daljnjem tekstu: SSP). Do njegovog stupanja na snagu, 1. veljače 2005. godine, u primjeni je bio Privremeni sporazum o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europske zajednice, s druge strane (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 15/2001), potpisan u Luxembourg, 29. listopada 2001. godine. Time je

započelo novo, dinamično razdoblje u dvostranim odnosima između Republike Hrvatske i Europske unije, koje je utrlo put prema podnošenju zahtjeva Republike Hrvatske za članstvo i budućem pristupanju Europskoj uniji, utemeljeno na njezinim individualnim postignućima.

Republika Hrvatska je 21. veljače 2003. godine podnijela zahtjev za članstvo u Europskoj uniji, kao država koja poštuje načela slobode, demokracije, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te vladavine prava, koja su zajednička svim državama članicama Europske unije.

Zahtjev je, prema postupku utvrđenom člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji, podnesen Vijeću Europske unije, odnosno Helenskoj Republici kao državi članici Europske unije koja je u to vrijeme predsjedavala Vijećem Europske unije.

Vijeće Europske unije je 14. travnja 2003. godine zadužilo Europsku komisiju da izradi mišljenje (franc. *avis*) o hrvatskom zahtjevu. U skladu s uobičajenim postupkom donošenja takvog mišljenja, Europska komisija je 10. srpnja 2003. godine Republici Hrvatskoj uputila tzv. upitnik s 4.560 pitanja vezanih uz ispunjavanje političkih, gospodarskih, pravnih i administrativnih uvjeta za članstvo u Europskoj uniji. Odgovori na upitnik uručeni su Europskoj komisiji 9. listopada 2003. godine.

Europska komisija je 20. travnja 2004. godine donijela pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji. U njemu je Europska komisija pozitivno ocijenila sposobnost Republike Hrvatske za daljnji napredak prema članstvu u Europskoj uniji s obzirom na njezine mogućnosti zadovoljavanja uvjeta za članstvo utvrđenih na sastanku Europskog vijeća u Kopenhagenu 1993. godine, te u Madridu 1995. godine, kao i uvjeta utvrđenih u okviru Procesa stabilizacije i pridruživanja, a posebice uvjeta iz zaključaka Vijeća Europske unije od 29. travnja 1997. godine, koji uključuju suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (ICTY) te regionalnu suradnju. Sukladno ovakvom mišljenju, Europska komisija preporučila je otvaranje pregovora s Republikom Hrvatskom o punopravnom članstvu.

Republika Hrvatska je 18. lipnja 2004. godine u Bruxellesu, na zasjedanju Europskog vijeća, dobila status kandidata za članstvo u Europskoj uniji.

Na sjednici Vijeća Europske unije, održanoj u Bruxellesu 16. ožujka 2005. godine, doneseni su zaključci kojima je usvojen Pregovarački okvir za pregovore s Republikom Hrvatskom kojim su određeni metodologija, načela, sadržaj te struktura od 35 poglavlja pravne stečevine Europske unije u kojima su se vodili pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji formalno su započeli u Luxembourg 3. listopada 2005. godine, održavanjem prvog sastanka Međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: Međuvladina konferencija), na kojem su razmijenjena Opća stajališta Republike Hrvatske i Europske unije.

Neposredno nakon formalnog otvaranja pregovora, započeo je postupak analitičkog pregleda i ocjene usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije (eng. *screening*), koji je uspješno završen u roku od godine dana, u listopadu 2006. godine. Svrha tog pregleda bila je utvrditi postojeće razlike u svakom poglavlju pregovora između zakonodavstva Republike Hrvatske te pravne stečevine Europske unije, s kojom je do

trenutka pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji potrebno uskladiti nacionalno zakonodavstvo.

Nakon dovršetka analitičkog pregleda i ocjene usklađenosti nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, Europska unija je, kad je ocijenila da je Republika Hrvatska spremna započeti pregovore u pojedinom poglavlju, upućivala Republici Hrvatskoj poziv za predaju pregovaračkog stajališta za pojedino poglavlje pregovora.

Potom je uslijedila sadržajna faza pregovora koja je za svako poglavlje pregovora službeno započinjala njegovim otvaranjem na sastanku Međuvladine konferencije uz razmjenu Pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske i Zajedničkog stajališta Europske unije. U pojedinim poglavljima pregovora pregovori su mogli otpočeti tek po ispunjavanju mjerila za otvaranje tog poglavlja. Tijekom ove faze vođeni su pregovori o uvjetima pod kojima će Republika Hrvatska prihvatiti, primijeniti i provesti pravnu stečevinu Europske unije, uključujući i prijelazna razdoblja, izuzeća i druge pregovaračke zahtjeve koje je Republika Hrvatska postavila u odnosu na preuzimanje i primjenu pojedinih propisa i odredaba pravne stečevine Europske unije, vodeći računa o specifičnim gospodarskim, socijalnim, financijskim i drugim interesima.

Nakon postizanja dogovora između Republike Hrvatske i Europske unije o pojedinom poglavlju pregovora, uz prethodnu ispunjenost mjerila za njegovo zatvaranje, uslijedilo je njegovo službeno privremeno zatvaranje na sastanku Međuvladine konferencije, temeljem pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske i zajedničkih stajališta Europske unije za to poglavlje.

Nakon što je u listopadu 2009. godine, nakon višemjesečnog zastoja otvoren i privremeno zatvoren velik broj pregovaračkih poglavlja, postalo je izvjesno kako je Republika Hrvatska ušla u završnicu pregovaračkog procesa.

Stoga je krajem 2009. godine Vijeće Europske unije donijelo Odluku o uspostavljanju *ad hoc* Radne skupine Vijeća za pripremu Ugovora o pristupanju koja je sastavljena od predstavnika država članica Europske unije.

Prvi sastanak *ad hoc* Radne skupine Vijeća Europske unije, održan je 16. prosinca 2009. godine, nakon čega su uslijedili redovni, tjedni sastanci. *Ad hoc* Radna skupina Vijeća Europske unije razmatrala je i usuglašavala nacрте odredbi Ugovora o pristupanju koje je pripremala i predlagala Europska komisija.

S ciljem uspješne i pravovremene provedbe svih potrebnih aktivnosti na izradi nacрта Ugovora ugovora o pristupanju, Vlada Republike Hrvatske 14. siječnja 2010. godine donijela je Odluku o osnivanju i imenovanju članova uže Radne skupine za pripremu teksta nacрта Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Klasa: 022-03/10-02/02, Urbroj: 5030106-10-1).

Uža radna skupina bila je zadužena za pravno, stručno i tehničko razmatranje i provjeru tekstova nacрта odredbi Ugovora o pristupanju, zaprimljenih od nadležnih institucija i radnih tijela Europske unije.

Nacrti odredaba Ugovora o pristupanju i pripadajućeg Akta o pristupanju izrađivali su se na temelju rezultata pregovora o pristupanju u pojedinim poglavljima, kako su bili zabilježeni u okviru Zajedničkih stajališta Europske unije za zatvaranje poglavlja i zapisnika Međuvladine konferencije.

Dinamika njihove izrade i upućivanja na raspravu u *ad hoc* Radnu skupinu Vijeća Europske unije ovisila je o dinamici privremenog zatvaranja pojedinih poglavlja pregovora, posebno onih u kojima su Europska unija i Republika Hrvatska, slijedom postavljenih

pregovaračkih zahtjeva, dogovorile određene prijelazne mjere i aranžmane odnosno tzv. prijelazna razdoblja i eventualna trajna izuzeća.

Stoga su tijekom 2010. i 2011. godine, paralelno sa zatvaranjem preostalih poglavlja pregovora stručnjaci na strani Republike Hrvatske i Europske unije, u okviru gore navedenih radnih skupina, kao i stručnjaci u nadležnim tijelima državne uprave Republike Hrvatske, intenzivno radili na nacrtu teksta Ugovora o pristupanju, što je posebno intenzivirano u prvoj polovini 2011. godine paralelno sa zatvaranjem posljednjih poglavlja pregovora.

Na sastanku Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, održanom u Bruxellesu 30. lipnja 2011. godine, formalno su dovršeni pregovori o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nakon zatvaranja pregovora u svim poglavljima odnosno formalnog završetka pristupnih pregovora u lipnju 2011. godine, uz potporu poljskog predsjedništva ubrzano se radilo na dovršetku nacrtu teksta Ugovora o pristupanju na engleskom jeziku, koji je u konačnici, nakon što su ga 13. rujna 2011. godine završno usuglasile hrvatska i EU strana na tehničkoj razini, predstavljen i odobren na sastanku Odbora stalnih predstavnika Europske unije (COREPER) 14. rujna 2011. godine. Rezultati pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno uvjeti pod kojima Republika Hrvatska pristupa Europskoj uniji sadržani su u tekstu Ugovora o pristupanju.

Istoga dana nacrti tekstova Ugovora o pristupanju i tehničkih prilagodbi pravne stečevine Europske unije, koji su odobreni na COREPER-u, dostavljeni su hrvatskoj strani na političku suglasnost i potvrdu. Dana 3. listopada 2011. godine pismom šefa Misije Republike Hrvatske pri Europskoj uniji veleposlanika Branka Baričevića upućenim stalnom predstavniku Republike Poljske pri Europskoj uniji i predsjedavajućem COREPER-a priopćena je politička suglasnost i potvrda Republike Hrvatske na u ovoj fazi zaprimljene tekstove.

Dana 12. listopada 2011. godine Europska komisija je, u skladu s člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji, usvojila i objavila konačno pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u Europskoj uniji, čime je na strani Europske unije ispunjen važan formalno-pravni korak prema potpisivanju Ugovora o pristupanju.

Istovremeno, Republika Hrvatska inicirala je potrebne unutarnje postupke potrebne za sklapanje Ugovora o pristupanju, te je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj dana 6. listopada 2011. godine donijela Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora o pristupanju (klase: 910-04/11-05/02, urbroja: 5030104-11-1).

Dana 27. listopada 2011. godine, Vlada Republike Hrvatske prihvatila je Izvješće o vođenim pregovorima o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i sklapanju Ugovora o pristupanju (Zaključak Vlade Republike Hrvatske, klase: 910-04/11-05/02, urbroja: 5030104-11-3), u kojem je sadržan sveobuhvatan pregled kronologije odnosa Republike Hrvatske i Europske unije, tjeka te rezultata pregovora po svim pregovaračkim poglavljima. Po okončanju postupka pravno-jezične redakture tekstova Ugovora o pristupanju na jezicima izvornika u okviru Vijeća Europske unije, Vlada Republike Hrvatske je, 1. prosinca 2011. godine (Zaključak Vlade Republike Hrvatske, klase: 910-04/11-05/02, urbroja: 5030104-11-5), primila na znanje u tom postupku utvrđene konačne tekstove Ugovora o pristupanju i Završnog akta Međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: Završni akt).

Završno, Europski parlament je na plenarnoj sjednici 1. prosinca 2011. godine dao suglasnost na pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, nakon čega je Vijeće Europske unije 5. prosinca 2011. godine donijelo odluku o prihvaćanju hrvatskog zahtjeva za članstvo i primanju Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Ugovor o pristupanju i Završni akt, u ime Republike Hrvatske, potpisali su 9. prosinca 2011. godine, na posebnoj svečanosti u Bruxellesu, predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović i tadašnja predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor, te čelnici 27 država članica Europske unije. Potpisivanjem Ugovora o pristupanju Republika Hrvatska promijenila je svoj status iz zemlje kandidatkinje za članstvo u zemlju pristupnicu, te je time dobila ulogu aktivnog promatrača u radu Vijeća Europske unije i njegovih pripremnih tijela.

Ugovorom o pristupanju predviđeno je da Republika Hrvatska postaje punopravnom članicom 1. srpnja 2013., pod uvjetom da sve države članice Europske unije i Republika Hrvatska do tog datume izraze svoj pristanak biti njime vezane.

Pregovori o pristupanju vođeni su uz opći konsenzus svih parlamentarnih političkih stranaka o članstvu u Europskoj uniji. Taj je konsenzus iskazan Rezolucijom Hrvatskoga sabora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine, broj 153/2002), od 18. prosinca 2002. godine, te potvrđen u Hrvatskome saboru 19. siječnja 2005. godine, donošenjem Deklaracije o temeljnim načelima pregovora za punopravno članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji (Narodne novine, br. 12/2005, 35/2010 i 151/2011) i Odluke o osnivanju Nacionalnog odbora (Narodne novine, br. 12/2005 i 33/2005), kao radnog tijela Hrvatskoga sabora za praćenje pregovora. Istoga dana Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske usvojili su Izjavu o zajedničkom djelovanju u procesu pregovora za članstvo u Europskoj uniji (Narodne novine, broj 12/2005). Bitan je dio pregovaračkog procesa bilo sudjelovanje svih segmenata hrvatskoga društva u procesu priprema za članstvo u Europskoj uniji, uključujući i akademsku zajednicu, civilni sektor, sindikate i poslovni sektor.

Na temelju članka 142. stavaka 1. i 3. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor je 23. prosinca 2011. godine donio Prethodnu odluku o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine, broj 151/2011). Istoga dana Hrvatski sabor je na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članka 3. Zakona o referendumu i drugim oblicima osobnog sudjelovanja u obavljanju državne vlasti i lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 33/96, 92/2001, 44/2006, 58/2006, 69/2007 i 38/2009) donio Odluku o raspisivanju državnog referenduma o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine, broj 151/2011). Osim toga, 19. siječnja 2011. godine, Hrvatski sabor donio je Deklaraciju o članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji kao strateškom interesu Republike Hrvatske, kojom je pozvao sve građanke i građane Republike Hrvatske da izađu na referendum i izraze svoju demokratsku volju te time doprinesu razvoju Republike Hrvatske kao države demokratskog, pluralističkog i otvorenog društva.

Dana 22. siječnja 2012. godine održan je državni referendum o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji na kojem su birači, u skladu s člankom 142. stavkom 4. Ustava Republike Hrvatske, neposredno odlučili o udruživanju odnosno o članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji. Prema rezultatima referenduma, pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji podržalo je 66,27 posto birača koji su izašli na referendum, a protiv ih je bilo 33,13 posto. Od 4,504.765 registriranih birača, referendumu ih je pristupilo 1,960.208 ili 43,51 posto.

Uzimajući u obzir rezultat održanog referenduma o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, a u cilju stvaranja uvjeta da Republika Hrvatska na međunarodnoj razini izrazi svoj konačni pristanak biti vezana Ugovorom o pristupanju, potrebno je da Hrvatski sabor, u skladu s člankom 140. stavcima 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske, potvrdi Ugovor o pristupanju dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Ugovor o pristupanju, kako bi njegove odredbe, u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst), postale dio pravnog poretka Republike Hrvatske.

Ugovor o pristupanju je međunarodni ugovor između država članica Europske unije i Republike Hrvatske čije je sklapanje i stupanje na snagu pravna pretpostavka za ostvarivanje članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji i Europskoj zajednici za atomsku energiju.

Ugovorom o pristupanju utvrđuje se da Republika Hrvatska, po njegovom stupanju na snagu, postaje stranka Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, kako su izmijenjeni i dopunjeni (u daljnjem tekstu: izvorni ugovori), te se utvrđuju uvjeti za primanje u članstvo Republike Hrvatske i prilagodbe izvornih ugovora koje su potrebne radi tog primanja u članstvo.

Prema odredbama Ugovora o pristupanju, kao datum njegovog stupanja na snagu utvrđen je 1. srpnja 2013. godine, pod uvjetom da ga sve države članice Europske unije i Republika Hrvatska ratificiraju u skladu sa svojim ustavnim odredbama, a svoje isprave o ratifikaciji polože kod Vlade Talijanske Republike, kao depozitara, do 30. lipnja 2013. godine.

Člankom 3. stavkom 2. Ugovora o pristupanju propisano je da se smatra da je potvrđivanjem (ratifikacijom) Ugovora o pristupanju Republika Hrvatska ujedno potvrdila ili odobrila sve izmjene izvornih ugovora otvorene za ratifikaciju ili odobrenje od strane država članica na temelju članka 48. Ugovora o Europskoj uniji u trenutku potvrđivanja Ugovora o pristupanju od strane Republike Hrvatske, kao i sve akte institucija donesene u tom ili prije tog trenutka i koji stupaju na snagu tek nakon što ih odobre države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama. Sukladno obavijesti koju je poljsko predsjedništvo (pismom od 9. prosinca 2011. godine) i dansko predsjedništvo pismom od 9. veljače 2012. godine uputilo Republici Hrvatskoj, pod mehanizam predviđen člankom 3. stavkom 2. Ugovora o pristupanju potpada Odluka Europskog vijeća od 25. ožujka 2011. o izmjeni članka 136. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu stabilizacijskog mehanizma za države članice čija je valuta euro, čiji se tekst stoga objavljuje u okviru Zakona o potvrđivanju Ugovora o pristupanju. Spomenutom Odlukom dopunjuje se članak 136. Ugovora o funkcioniranju Europske unije dodavanjem novog stavka kojim se utvrđuje da država članica čija je valuta euro može uspostaviti stabilizacijski mehanizam koji se aktivira ako je to nužno za zaštitu stabilnosti europodručja u cjelini, pri čemu će odobravanje bilo kakve potrebne financijske pomoći u okviru mehanizma podlijevati strogim uvjetima. U spomenutim pismima ujedno su spomenuti i instrumenti i akti koji su predloženi, ali još nisu otvoreni za ratifikaciju ili odobrenje i koji stoga ne potpadaju pod mehanizam iz članka 3. stavka 2. Ugovora o pristupanju, već će po otvaranju za ratifikaciju ili odobrenje, države članice i Republika Hrvatska iste ratificirati u skladu sa svojim ustavnim odredbama. Radi se o Protokolu o primjeni Povelje o temeljnim pravima Europske unije na Češku Republiku (tzv. Češki

protokol) i tzv. Irskom protokolu uz Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije.

Ugovor o pristupanju sastoji se od osnovnog teksta koji ima četiri članka, te teksta Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, s prilogima (u daljnjem tekstu: Akt o pristupanju).

Akt o pristupanju sukladno rezultatima pregovora utvrđuje uvjete pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te s tim u vezi sadrži potrebne prilagodbe izvornih ugovora i relevantnog sekundarnog zakonodavstva Europske unije. Akt o pristupanju ima 55 članaka, 9 priloga, dva dodatka prilogima (popis postojećih mjera potpora i popis lijekova) te 1 protokol (o određenim aranžmanima u vezi s mogućim jednokratnim prijenosom jedinica dodijeljene kvote izdanih na temelju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime Republici Hrvatskoj te o pripadajućoj nadoknadi).

Aktu o pristupanju priloženi su i tekstovi izvornih ugovora (Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te ugovorâ o izmjeni ili dopuni tih ugovora, uključujući Ugovor o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Ugovor o pristupanju Helenske Republike, Ugovor o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike, Ugovor o pristupanju Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske, Ugovor o pristupanju Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i Ugovor o pristupanju Republike Bugarske i Rumunjske) na hrvatskom jeziku, koji će danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji postati jedan od službenih jezika Europske unije. Riječ je o verzijama tekstova primarnog zakonodavstva Europske unije na hrvatskom jeziku kako su utvrđeni u postupku pravno-jezične redakture u okviru Vijeća Europske unije i završno verificirani na tzv. autentifikacijskom sastanku održanom 2. prosinca 2011. u Bruxellesu. U skladu s člankom 54. stavkom 2. Akta o pristupanju, ti se tekstovi na hrvatskom jeziku smatraju vjerodostojnim pod istim uvjetima kao i tekstovi izvornih ugovora sastavljeni na sadašnjim službenim jezicima Europske unije.

U članku 36. Akta o pristupanju predviđen je mehanizam praćenja ispunjavanja obveza koje je Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima, uključujući one koje se moraju ispuniti prije ili do datuma pristupanja, kao i način takvog praćenja od strane Europske komisije koje će se provoditi do datuma pristupanja Europskoj uniji (*monitoring*). Posebice se to odnosi na obveze koje je Republika Hrvatska preuzela u području pravosuđa i temeljnih prava, području pravde, slobode i sigurnosti, uključujući provođenje i ispunjavanje zahtjeva Europske unije u pogledu upravljanja vanjskim granicama, policijske suradnje, borbe protiv organiziranog kriminala, pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, kao i na obveze u području politike tržišnog natjecanja, uključujući restrukturiranje brodograđevne industrije i sektora čelika. Članak 36. Akta o pristupanju privremeno se primjenjuje od dana potpisivanja Ugovora o pristupanju, kako je to određeno člankom 3. stavkom 5. Ugovora o pristupanju.

Napominje se da je člankom 2. Akta o pristupanju predviđeno da su od dana pristupanja odredbe izvornih ugovora i akata koje su donijele institucije prije pristupanja obvezujuće za Republiku Hrvatsku. U tom kontekstu, a vezano za primarno zakonodavstvo Europske unije, valja spomenuti da je u Bruxellesu, dana 23. lipnja 2010. godine sastavljen Protokol o izmjeni Protokola o prijelaznim odredbama priloženog Ugovora o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, te je po okončanju postupka ratifikacije u državama članicama isti stupio na

snagu 1. prosinca 2011. godine i čini dio primarnog zakonodavstva Europske unije koje je u ovom trenutku na snazi (objavljen je u Službenom listu EU 2010/C 263/01), a obvezivat će Republiku Hrvatsku od dana pristupanja. Protokolom se utvrđuju prijelazne mjere u svezi sastava Europskog parlamenta za razdoblje parlamentarnog mandata od 2009. do 2014. godine (postojećim 736 mjesta dodaje se 18 mjesta tako da se ukupan broj članova Europskog parlamenta do kraja parlamentarnog mandata od 2009. do 2014. privremeno povećava na 754). S obzirom da zbog dinamike izrade teksta Ugovora o pristupanju i trajanja ratifikacijskog postupka spomenutog Protokola isti nije uključen na popis instrumenata primarnog zakonodavstva koji su priloženi Ugovoru o pristupanju kao njegov sastavni dio, te da isti (s obzirom da je u međuvremenu stupio na snagu za države članice) više ne potpada pod mehanizam predviđen člankom 3. stavkom 2. Ugovora o pristupanju, uzimajući pri tome u obzir da će u smislu članka 2. stavka 1. Akta o pristupanju ovaj Protokol, koji je donesen i stupio je na snagu prije pristupanja, obvezivati Republiku Hrvatsku od dana pristupanja, u okviru Zakona o potvrđivanju Ugovora o pristupanju, u posebnoj odredbi, objavljuje se i tekst spomenutog Protokola.

Prigodom potpisivanja Ugovora o pristupanju države članice Europske unije i Republika Hrvatska potpisale su i Završni akt. U Završnom aktu naznačuju se tekstovi koji su sastavljeni i usvojeni na Međuvladinoj konferenciji:

- Ugovor o pristupanju;
- Akt o pristupanju te tekstovi koji su priloženi Aktu o pristupanju (prilozi I. – IX.; Protokol o određenim aranžmanima u vezi s mogućim jednokratnim prijenosom jedinica dodijeljene kvote na temelju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime Republici Hrvatskoj te o pripadajućoj nadoknadi; tekstovi izvornih ugovora (Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te ugovorâ o izmjeni ili dopuni tih ugovora, uključujući Ugovor o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Ugovor o pristupanju Helenske Republike, Ugovor o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike, Ugovor o pristupanju Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske, Ugovor o pristupanju Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i Ugovor o pristupanju Republike Bugarske i Rumunjske, na hrvatskom jeziku),

te se primaju na znanje dane izjave vezane uz provedbu Ugovora o pristupanju, kao i razmjena pisama između Europske unije i Republike Hrvatske o postupku obavješćivanja i savjetovanja za donošenje određenih odluka i drugih mjera u razdoblju do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

U nastavku se daje sažeti pregled sadržaja Akta o pristupanju i Završnog akta:

Akt o pristupanju

Schengenska pravna stečevina

Odredbe schengenske pravne stečevine navedene u Ugovoru o pristupanju obvezujuće su za Republiku Hrvatsku i u njoj se primjenjuju od dana pristupanja. Međutim, dio odredaba, premda obvezujućih za Republiku Hrvatsku od dana pristupanja, primjenjivat će se u Republici Hrvatskoj tek na temelju jednoglasne odluke Vijeća, a nakon provjere u skladu s mjerodavnim schengenskim postupcima ocjenjivanja da su u Republici Hrvatskoj ispunjeni potrebni uvjeti za primjenu svih schengenskih pravila.

Ekonomska i monetarna unija

Republika Hrvatska sudjeluje u Ekonomskoj i monetarnoj uniji od dana pristupanja kao država članica s odstupanjem u smislu članka 139. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Sporazumi s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama

Sporazumi koje je Europska unija sklopila ili koje privremeno primjenjuje s trećom zemljom ili s trećim zemljama, s međunarodnom organizacijom ili s državljaninom treće zemlje obvezujući su za Republiku Hrvatsku od dana pristupanja, uz iznimku Sporazuma između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba.

Od datuma pristupanja Republika Hrvatska primjenjuje dvostrane sporazume i aranžmane o tekstilu koje je Europska unija sklopila s trećim zemljama.

O potrebnim izmjenama i dopunama dvostranih sporazuma i količinskih aranžmana za uvoz čelika, uzrokovanim ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, a koje je Europska unija sklopila s trećim zemljama, pregovara se prije dana pristupanja.

Sporazumi o ribarstvu

Od dana pristupanja Europska unija upravlja sporazumima o ribarstvu koje je Republika Hrvatska sklopila s trećim zemljama prije pristupanja. Prava i obveze koje iz tih sporazuma proizlaze za Republiku Hrvatsku ostaju neizmijenjeni tijekom razdoblja u kojem se odredbe tih sporazuma privremeno zadržavaju.

Europski gospodarski prostor

Republika Hrvatska se obvezuje pristupiti Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru u skladu s člankom 128. toga Sporazuma.

CEFTA

Hrvatska se povlači iz svih sporazuma o slobodnoj trgovini s trećim zemljama, uključujući i Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini, kako je izmijenjen.

Institucionalne odredbe

Europski parlament

Broj članova Europskog parlamenta povećava se za 12 članova iz Republike Hrvatske za razdoblje od dana pristupanja do kraja mandatnog razdoblja Europskoga parlamenta 2009.–2014. Republika Hrvatska će prije dana pristupanja održati neposredne opće *ad hoc* izbore za Europski parlament za tih 12 zastupnika.

Europsko vijeće i Vijeće EU-a

Kada se zahtijeva da Europsko vijeće i Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom, Republika Hrvatska će imati 7 glasova, do 31. listopada 2014.

Europska komisija

S učinkom za razdoblje od dana pristupanja do 31. listopada 2014. jedan državljanin Republike Hrvatske imenuje se u Europsku komisiju od dana pristupanja. Novog člana Europske komisije imenuje Vijeće odlučujući kvalificiranom većinom i zajedničkom suglasnošću s predsjednikom Europske komisije nakon savjetovanja s Europskim

parlamentom. Mandat hrvatskog člana prestaje istodobno s mandatima članova koji obnašaju dužnost u vrijeme pristupanja.

Sud i Opći sud

Opći sud sastojat će se od 28 sudaca.

Mandati suca Suda i suca Općeg suda koji su imenovani iz Republike Hrvatske po njezinu pristupanju prestaju 6. listopada 2015., odnosno 31. kolovoza 2013.

Europska investicijska banka

Kapital Banke iznosit će 233 247 390 000 eura. Republika Hrvatska upisuje 854 400 000 eura. Republika Hrvatska predlaže 1 direktora u Upravno vijeće Banke. Mandat direktora u Upravnom vijeću Europske investicijske banke kojega predlaže Republika Hrvatska prestaje na kraju godišnje sjednice Vijeća guvernera tijekom koje se razmatra godišnje izvješće za financijsku godinu 2017.

Četiri zamjenika direktora zajedničkom suglasnošću predlažu Bugarska, Češka, Hrvatska, Cipar, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka.

Znanstveni i tehnički odbor

U skladu s Ugovorom o EZAE-u, Odbor će se sastojati od 42 člana.

Gospodarski i socijalni odbor

Do kraja mandata ili stupanja na snagu odluke iz članka 301. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Republika Hrvatska će imati 9 članova Gospodarskog i socijalnog odbora.

Odbor regija

Do kraja mandata ili stupanja na snagu odluke iz članka 305. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Republika Hrvatska će imati 9 članova Odbora regija.

Financijske odredbe

Europska investicijska banka

Od dana pristupanja Republika Hrvatska uplaćuje (u 8 obroka od 2013. do 2018.) sljedeći iznos koji odgovara njezinu udjelu u kapitalu koji se uplaćuje za upisani kapital Europske investicijske banke: 42 720 000 eura.

Hrvatska u osam jednakih obroka doprinosi pričuvama i rezervacijama, u iznosima koji odgovaraju sljedećem postotku pričuva i rezervacija: 0,368 %.

Istraživački fond za ugljen i čelik

Hrvatska uplaćuje (u četiri obroka od 2015. do 2018.) u Istraživački fond za ugljen i čelik sljedeći iznos: 494 000 eura.

Sredstva pretpristupne pomoći

Od dana pristupanja, nabavama, dodjelama bespovratnih sredstava i plaćanjima za pretpristupnu financijsku pomoć u okviru komponente Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija i komponente Prekogranična suradnja Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), za sredstva dodijeljena prije pristupanja, osim za prekogranične programe Hrvatska – Mađarska i Hrvatska – Slovenija, i za pomoć u okviru prijelaznog instrumenta za jačanje institucija, upravljaju hrvatske provedbene agencije. *Ex ante* kontrola nabave i dodjele bespovratnih sredstava od strane Europske komisije ukida se odgovarajućom odlukom Europske komisije,

nakon što se Europska komisija uvjeri u učinkovito funkcioniranje dotičnog sustava upravljanja i kontrole.

Odredbe o provedbi proračunskih obveza sporazuma o financiranju koje se odnose na pretpristupnu financijsku pomoć u okviru komponenti Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija, Prekogranična suradnja i Ruralni razvoj IPA-e, koje se odnose na odluke o financiranju donesene prije pristupanja, ostaju na snazi nakon dana pristupanja.

Za troškove revizije i evaluacije moguće je izdvojiti sredstva iz pretpristupnih fondova u razdoblju do pet godina nakon pristupanja.

Prijelazni instrument

Tijekom prve godine nakon pristupanja Europska unija Republici Hrvatskoj osigurava privremenu financijsku pomoć za razvoj i jačanje njezinih administrativnih i pravosudnih sposobnosti u iznosu: 29 milijuna eura u 2013.

Privremeni schengenski instrument

Privremeni schengenski instrument je pomoć Republici Hrvatskoj u financiranju mjera na novim vanjskim granicama Europske unije za provedbu schengenske pravne stečevine i nadzora vanjskih granica. Za razdoblje od 1. srpnja 2013. do 2014. Republici Hrvatskoj se na raspolaganje stavlja 40 milijuna eura u 2013. i 80 milijuna eura u 2014. godini u obliku paušalnih isplata. Paušalne isplate moraju se iskoristiti u tri godine od prve isplate.

Privremeni instrument za jačanje novčanog toka

Privremeni instrument za jačanje novčanog toka je privremeni instrument za pomoć Republici Hrvatskoj u poboljšanju novčanog toka u nacionalnom proračunu. Za razdoblje od 1. srpnja 2013. do 31. prosinca 2014. Republici Hrvatskoj se na raspolaganje stavlja 75 milijuna eura u 2013. i 28,6 milijuna eura u 2014. godine u obliku paušalnih isplata. Svaki godišnji iznos dijeli se na jednake mjesečne obroke koji se uplaćuju prvog radnog dana svakog mjeseca.

Strukturni fondovi i kohezijski fond

U okviru strukturnih fondova i Kohezijskog fonda u 2013. za Republiku Hrvatsku će se rezervirati alokacija od 449,4 milijuna eura odobrenih sredstava. Jedna trećina alokacije rezervirana je za Kohezijski fond.

Za razdoblje obuhvaćeno sljedećim financijskim okvirom, alokacije za Republiku Hrvatsku u okviru strukturnih fondova i kohezijskog fonda izračunavaju se na temelju pravne stečevine koja će tada biti primjenjiva. Ti se iznosi prilagođavaju u skladu sa sljedećim rasporedom postupnog uvođenja: 70 % u 2014., 90 % u 2015., 100 % od 2016.

U mjeri u kojoj to dopuštaju ograničenja nove pravne stečevine prilagodba se provodi kako bi se za Republiku Hrvatsku u 2014. osiguralo povećanje sredstava od 2,33 puta u odnosu na alokaciju iz 2013. i u 2015. povećanje od 3 puta u odnosu na alokaciju iz 2013.

Europski fond za ribarstvo

Ukupna alokacija koja se stavlja na raspolaganje Republici Hrvatskoj u okviru Europskog fonda za ribarstvo u 2013. iznosi 8,7 milijuna eura. Pretfinanciranje u okviru Europskog fonda za ribarstvo iznosi 25 % ukupne alokacije, isplaćeno u jednom obroku.

Za razdoblje obuhvaćeno sljedećim financijskim okvirom alokacije za Republiku Hrvatsku izračunavaju se na temelju pravne stečevine koja je tada primjenjiva. Ti se iznosi tada

prilagođuju u skladu sa sljedećim rasporedom postupnog uvođenja: 70 % u 2014., 90 % u 2015., 100 % počevši od 2016.

U mjeri u kojoj to dopuštaju ograničenja nove pravne stečevine, prilagodba se provodi kako bi se za Hrvatsku u 2014. osiguralo povećanje sredstava od 2,33 puta u odnosu na alokaciju iz 2013. i u 2015. povećanje od 3 puta u odnosu na alokaciju iz 2013.

IPARD

U 2013. godini Republici Hrvatskoj se dodjeljuje 27,7 milijuna eura u okviru komponente ruralnog razvoja iz članka 12. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1085/2006 (IPARD).

Monitoring

Europska komisija pozorno prati sve obveze koje je Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima, uključujući one koje se moraju ostvariti prije ili do dana pristupanja.

Sveobuhvatno izvješće o praćenju bit će podneseno Vijeću i Europskom parlamentu na jesen 2012. godine.

Praćenje od strane Komisije posebno je usmjereno na obveze koje je Republika Hrvatska preuzela u području pravosuđa i temeljnih prava, uključujući trajan razvoj evidencije ostvarenih rezultata u reformi i učinkovitosti pravosuđa, nepristranom postupanju u predmetima koji se odnose na ratne zločine i u borbi protiv korupcije; zatim na području pravde, slobode i sigurnosti, uključujući provedbu i ispunjavanje zahtjeva Europske unije u pogledu upravljanja vanjskim granicama, policijske suradnje, borbe protiv organiziranog kriminala, pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, kao i na obveze u području politike tržišnog natjecanja, uključujući restrukturiranje brodograđevne industrije i sektora čelika.

Europska komisija objavljuje šestomjesečne ocjene do pristupanja Republike Hrvatske o obvezama koje je Republika Hrvatska preuzela u tim područjima, kao sastavnom dijelu njezinih redovitih tablica za praćenje te izvješća.

Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, na prijedlog Komisije, može poduzeti sve odgovarajuće mjere ako se tijekom procesa praćenja ustanove pitanja koja izazivaju zabrinutost. Mjere se ne zadržavaju dulje nego li je to nužno potrebno i u svakom slučaju ukida ih Vijeće, koje postupa u skladu s istim postupkom, kad se dotična pitanja koja izazivaju zabrinutost uspješno riješe.

Zaštitne odredbe i mjere

Ako se, do kraja razdoblja koje traje do tri godine nakon pristupanja, u bilo kojem sektoru gospodarstva pojave ozbiljne teškoće koje bi mogle duže potrajati ili izazvati ozbiljno pogoršanje gospodarske situacije u nekom području, Republika Hrvatska može zatražiti odobrenje za poduzimanje zaštitnih mjera. U istim okolnostima, svaka sadašnja država članica može zatražiti odobrenje za poduzimanje zaštitnih mjera u odnosu na Republiku Hrvatsku.

Ako Republika Hrvatska ne ispuni obveze preuzete u okviru pregovora o pristupanju, uključujući obveze u bilo kojoj sektorskoj politici koja se odnosi na gospodarske aktivnosti s prekograničnim učinkom, i time uzrokuje ozbiljnu povredu funkcioniranja unutarnjeg tržišta ili prijetnju financijskim interesima Europske unije ili neposrednu opasnost od takve povrede ili prijetnje, Europska komisija može, do kraja razdoblja od najviše tri godine od pristupanja, na obrazloženi zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu, poduzeti odgovarajuće mjere.

Te mjere moraju biti proporcionalne te se prednost daje mjerama koje najmanje ometaju funkcioniranje unutarnjeg tržišta i, kada je prikladno, primjeni postojećih sektorskih zaštitnih mehanizama.

Ako u Republici Hrvatskoj postoje ozbiljni nedostaci ili neposredna opasnost od takvih nedostataka u prenošenju ili stanju provedbe akata koje su donijele institucije na području pravde, slobode i sigurnosti, Europska komisija može do kraja razdoblja od najviše tri godine od pristupanja, na obrazloženi zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu i nakon savjetovanja s državama članicama, donijeti odgovarajuće mjere te odrediti uvjete i način njihove primjene. Te mjere mogu biti u obliku privremene suspenzije primjene odgovarajućih odredaba i odluka u odnosima između Republike Hrvatske i bilo koje druge države članice ili država članica, ne dovodeći u pitanje nastavak uske pravosudne suradnje.

Posebne prijelazne mjere

Ako su potrebne prijelazne mjere radi olakšavanja prelaska iz postojećeg sustava u Republici Hrvatskoj u sustav koji proizlazi iz primjene zajedničke poljoprivredne politike prijelazne mjere mogu se donijeti tijekom razdoblja od tri godine od dana pristupanja, uz mogućnost produljenja.

Ako su potrebne prijelazne mjere za olakšavanje prelaska iz postojećeg sustava u Republici Hrvatskoj u sustav koji proizlazi iz primjene veterinarskih, fitosanitarnih i pravila o sigurnosti hrane Europske unije, takve mjere donosi Europska komisija u skladu s odgovarajućim postupkom, kako je utvrđeno mjerodavnim zakonodavstvom. Te se mjere mogu poduzeti u razdoblju od tri godine od dana pristupanja i njihova je primjena ograničena na to razdoblje.

Neumski koridor

Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Europske komisije, utvrđuje uvjete na temelju kojih se može izuzeti od obveze podnošenja izlazne skraćene deklaracije za proizvode iz članka 28. stavka 2. UFEU-a koji napuštaju Hrvatsku kako bi prešli preko državnog područja Bosne i Hercegovine kod Neuma („neumski koridor“) i može izuzeti od obveze podnošenja ulazne skraćene deklaracije za proizvode u situaciji kad oni ponovno ulaze na državno područje Republike Hrvatske nakon što su prešli preko državnog područja Bosne i Hercegovine kod Neuma.

Prilagodbe akata EU-a (Prilog III. Akta o pristupanju)

Sloboda pružanja usluga

Svaka država članica priznaje dokaze o formalnoj osposobljenosti za doktora medicine, kojima se omogućuje pristup profesionalnim djelatnostima doktora medicine s temeljnom izobrazbom i doktora medicine specijalista, za medicinsku sestru opće njege, za doktora dentalne medicine, za doktora dentalne medicine specijalista, za veterinaru, za primalju, za magistra farmacije i za arhitekta, koje posjeduju državljani država članica i koje je izdala bivša Jugoslavija, odnosno za koje je osposobljavanje započelo za Republiku Hrvatsku, prije 8. listopada 1991.

Stečena prava u primaljstvu ne primjenjuju se na sljedeće kvalifikacije stečene u Republici Hrvatskoj prije 1. srpnja 2013.: viša medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smjera, medicinska sestra ginekološko-opstetričkog smjera, viša medicinska sestra primaljskog smjera, medicinska sestra primaljskog smjera, ginekološko-opstetrička primalja i primalja.

Pravo intelektualnog vlasništva

Od dana pristupanja Bugarske, Češke, Estonije, Hrvatske, Cipra, Latvije, Litve, Mađarske, Malte, Poljske, Rumunjske, Slovenije i Slovačke, žig Zajednice koji je registriran ili za koji je podnesena prijava prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 207/2009 od 26. veljače 2009. o žigu Zajednice (SL L 78, 24.3.2009., str. 1.) prije odgovarajućih datuma pristupanja proširit će se na državno područje tih država članica kako bi imao jednak učinak u cijeloj Zajednici.

Za svaki lijek i za svako sredstvo za zaštitu bilja zaštićeno važećim temeljnim patentom i za koje je prvo odobrenje za stavljanje u promet kao lijeka odnosno kao sredstva za zaštitu bilja izdano nakon 1. siječnja 2003., može se izdati svjedodžba u Republici Hrvatskoj, pod uvjetom da je zahtjev za izdavanje svjedodžbe podnesen u roku od šest mjeseci od dana pristupanja.

Od dana pristupanja Bugarske, Češke, Estonije, Hrvatske, Cipra, Latvije, Litve, Mađarske, Malte, Poljske, Rumunjske, Slovenije i Slovačke, dizajn Zajednice koji je zaštićen ili za koji je podnesena prijava prema ovoj Uredbi prije odgovarajućeg dana njihova pristupanja proširit će se na državno područje tih država članica kako bi imao jednak učinak u cijeloj Zajednici.

Poljoprivreda

Samoborski bermet

Aromatizirano vino Bermet uvršteno je sa svojom zemljopisnom oznakom kao „Samoborski bermet“ u Prilog II. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91 od 10. lipnja 1991. o utvrđivanju općih pravila definiranja, opisivanja i prezentiranja aromatiziranih vina, aromatiziranih pića na bazi vina i aromatiziranih koktela na bazi vina.

Kvote za mlijeko

Država članica	Nacionalna kvota (u tonama)	za	mlijeko
Hrvatska	765,000		

Za Republiku Hrvatsku se uspostavlja posebna pričuva za restrukturiranje kako je utvrđeno u Prilogu IX. točki 2. (15.000 tona). Ta se pričuva oslobađa od 1. travnja prve kvotne godine nakon pristupanja u mjeri u kojoj je potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda na poljoprivrednim gospodarstvima u Republici Hrvatskoj smanjena u razdoblju 2008. – 2012.

Mliječna mast

Za Republiku Hrvatsku je utvrđen referentni udio mliječne masti u mlijeku u iznosu od 40,7 g/kg mlijeka.

Financijska omotnica za sektor vina

Republici Hrvatskoj je utvrđen ukupni godišnji iznos za program potpore u sektoru vina od 10 832 000 eura.

Vinogradarska područja

U Dodatak Priloga XI(b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007, uključujući relevantne izmjene i dopune, uključene su sljedeće vinogradske zone u Republici Hrvatskoj: Moslavina, Prigorje Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje Međimurje, Hrvatsko Podunavlje, Slavonija, Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija te Srednja i Južna Dalmacija.

Jaka alkoholna pića

Zemljopisne oznake Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraschino unesene su u Uredbu (EZ) br. 110/2008 Europskoga parlamenta i Vijeća o definiranju, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića.

Kvota za šećer

Država članica	Nacionalna kvota za šećer (u tonama)
Hrvatska	192 877,0

Korištenje nacionalne rezerve

Republika Hrvatska ima mogućnost korištenja nacionalne rezerve tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanja u pojedinim osjetljivim sektorima, pod uvjetom da nacionalna rezerva ne iznosi više od 20% vrijednosti nacionalne omotnice, te da se isplaćuje i prije pristupanja.

Posebna nacionalna rezerva za razminirano zemljište u Republici Hrvatskoj

Republika Hrvatska će uspostaviti posebnu nacionalnu rezervu za razminirano zemljište, koja će se koristiti za dodjelu prava na plaćanje poljoprivrednicima s razminiranim zemljištem vraćenim u poljoprivrednu funkciju, i to tijekom deset godina od datuma pristupanja. Maksimalni iznos sredstava raspoređenih u posebnu nacionalnu rezervu za razminirano zemljište jest 9 600 000 eura kroz utvrđeno 10-godišnje razdoblje.

Izravna plaćanja za krave dojilje, ovce i koze

Republika Hrvatska ima mogućnost isplate izravnih plaćanja povezanih s brojem grla za najviše 105.270 grla krava dojilja te za najviše 542.651 grla ovaca i koza.

Uvođenje izravnih plaćanja

U Republici Hrvatskoj se izravna plaćanja uvode u razdoblju 2013. – 2022. u skladu sa sljedećim rasporedom:

- 25 % u 2013.
- 30 % u 2014.
- 35 % u 2015.
- 40 % u 2016.
- 50 % u 2017.
- 60 % u 2018.
- 70 % u 2019.
- 80 % u 2020.
- 90 % u 2021.
- 100 % od 2022.

Mogućnost primjene dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja do punog iznosa potpore od prve godine članstva

Republika Hrvatska može dopuniti izravna plaćanja do 100 % razine koja se primjenjuje u državama članicama koje nisu nove države članice.

100 eura: minimum godišnjih izravnih plaćanja

Kao minimalni zahtjev ukupnog iznosa izravnih plaćanja u određenoj godini za korisnike izravnih plaćanja u Republici Hrvatskoj utvrđen je iznos od 100 eura.

Iznos financijske omotnice

Za izravna plaćanja za Republiku Hrvatsku je utvrđen godišnji iznos od 373 milijuna eura.

Ribarstvo

Slijedom Sporazuma o pograničnom prometu i suradnji između Republike Hrvatske i Republike Slovenije iz 1997. godine (SOPS), koji je na snazi od 2001. godine, nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji stvara se pravni okvir za uzajamna ribolovna prava u obalnim vodama dviju zemalja u ograničenom morskome prostoru unutar 12 milja koji je bio utvrđen SOPS-om. Ovaj režim ograničen je u pogledu vrsta riba i načina njihova ulova (v. donju tablicu). Primjena ovog režima, na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 2371/2002 o očuvanju i održivom iskorištavanju ribolovnih resursa u okviru Zajedničke ribarstvene politike, početak će tek nakon potpune provedbe arbitražne odluke o granici koja će biti donesena sukladno Sporazumu o arbitraži između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije, potpisanom u Stockholmu 4. studenoga 2009.

Obalne vode Hrvatske

Zemljopisno područje	Država članica	Vrste	Važnost ili posebne značajke
12 milja ograničeno na morski prostor pod suverenitetom Hrvatske koji se nalazi sjeverno od 45°10' sjeverne zemljopisne širine duž obale zapadne Istre, od vanjskog ruba teritorijalnog mora Hrvatske, gdje ta paralela dodiruje kopno zapadne obale Istre (Grgatov rt Funtana)	Slovenija	Pridnene i male pelagične vrste uključujući srdele i inćune	100 tona za najviše 25 ribarskih plovila od kojih je 5 opremljeno povlačnim mrežama kočama

Obalne vode Slovenije

Zemljopisno područje	Država članica	Vrste	Važnost ili posebne značajke
12 milja ograničen na morski prostor pod suverenitetom Slovenije koji se nalazi sjeverno od 45°10' sjeverne zemljopisne širine duž obale zapadne Istre, od vanjskog ruba teritorijalnog mora Hrvatske, gdje ta paralela dodiruje kopno zapadne obale Istre (Grgatov rt Funtana)	Hrvatska	Pridnene i male pelagične vrste uključujući srdele i inćune	100 tona za najviše 25 ribarskih plovila od kojih je 5 opremljeno povlačnim mrežama kočama

Za sufinanciranje projekata na hrvatskim otocima Dugom otoku, Visu, Mljetu i Lastovu odobrena je stopa sufinanciranja iz Europskog fonda za ribarstvo u iznosu od 85 %, pri čemu se potpora može dodijeliti svim poduzećima.

Porezi

Od 1. siječnja 2014., države članice koje nisu obuhvaćene prijelaznim razdobljem na području oporezivanja cigareta, mogu primjenjivati količinsko ograničenje od najmanje 300 komada cigareta, u slučaju cigareta unesenih iz neke države članice koja primjenjuje niže trošarine.

Takvo ograničenje se osim na Republiku Hrvatsku također odnosi i na one države članice (Bugarska, Estonija, Grčka, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska i Rumunjska) kojima je prethodno također odobreno, u okviru pravne stečevine, odgovarajuće prijelazno razdoblje za dostizanje novih zahtjeva na području oporezivanja cigareta u EU-u.

Države članice koje ubiru trošarinu od najmanje 77 eura za 1 000 cigareta neovisno o ponderiranoj prosječnoj maloprodajnoj cijeni, mogu od 1. siječnja 2014. primjenjivati količinsko ograničenje od najmanje 300 komada u odnosu na cigarete unesene na njihovo državno područje bez dodatnog plaćanja trošarina iz neke države članice koja primjenjuje nižu trošarinu.

U Direktivi Vijeća 2006/112/EZ o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost, dopunama članka 287. utvrđuje se da Republika Hrvatska može izuzeti od poreza na dodanu vrijednost porezne obveznike čiji godišnji promet ne prelazi protuvrijednost u nacionalnoj valuti sljedećeg iznosa, prema tečaju na dan pristupanja: 35 000 eura.

Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Za Republiku Hrvatsku, nacionalni strateški referentni okvir obuhvaća razdoblje od dana pristupanja do 31. prosinca 2013. Republika Hrvatska dostavlja Europskoj komisiji svoj nacionalni strateški referentni okvir u roku od tri mjeseca od dana pristupanja.

Za Republiku Hrvatsku, Europska komisija primjenjuje mehanizam automatskog opoziva sredstava na sljedeći način:

- i. rok za sva još raspoloživa izdvajanja za 2010. je 31. prosinca 2013.;
- ii. rok za sva još raspoloživa izdvajanja za 2011. je 31. prosinca 2014.;
- iii. rok za sva još raspoloživa izdvajanja za 2012. je 31. prosinca 2015.;
- iv. bilo koji dio izdvajanja za 2013. koji je još uvijek raspoloživ 31. prosinca 2016. automatski se opoziva ako Komisija ne primi prihvatljiv zahtjev za njegovu isplatu do 31. ožujka 2018.

Gornje granice koje se primjenjuju na stope sufinanciranja:

Kriteriji	Države članice	ERDF i ESF Postotak prihvatljivih izdataka	Kohezijski fond Postotak prihvatljivih izdataka
Države članice čiji je prosječni BDP po glavi stanovnika za razdoblje od 2001. do 2003. bio ispod 85 % prosjeka EU-25 tijekom istog razdoblja	Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Hrvatska, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Slovačka	85 % za ciljeve konvergencije i regionalne konkurentnosti i zapošljavanja	85 %

Ostale trajne odredbe (Prilog IV. Akta o pristupanju)

Pravo intelektualnog vlasništva

U odnosu na Republiku Hrvatsku, nositelj patenta ili svjedodžbe o dodatnoj zaštiti (SDZ) za lijek za koje je prijava podnesena u nekoj državi članici u vrijeme kad se takva zaštita za taj lijek nije mogla steći u Republici Hrvatskoj, ili njegov ovlaštenik, može se pozvati na prava stečena na temelju tog patenta ili SDZ-a kako bi spriječio uvoz i stavljanje u promet tog lijeka u državi članici ili državama članicama u kojima je taj lijek zaštićen patentom ili SDZ-om, čak i ako je nositelj taj lijek prvi put stavio na tržište u Republici Hrvatskoj ili je za to dao suglasnost.

Tržišno natjecanje

Sljedeći programi državnih potpora i pojedinačne potpore koji su stupili na snagu u Republici Hrvatskoj prije dana pristupanja i koji se primjenjuju i nakon tog dana, smatraju se od pristupanja "postojećim potporama": mjere potpore koje su stupile na snagu prije 1. ožujka 2002., mjere potpore navedene u dodatku Priloga IV. Akta o pristupanju, mjere potpore koje je prije dana pristupanja ocijenila Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i za koje je utvrdila da su usklađene s pravnom stečevinom Europske unije te u vezi kojih Europska komisija nije iznijela prigovor na temelju ozbiljne sumnje u usklađenost mjere s unutarnjim tržištem.

Poljoprivreda i ribarstvo

Javne zalihe kojima Republika Hrvatska raspolaže na dan pristupanja, a koje su posljedica njezine politike potpore tržištu, preuzet će Europska unija. Za sve zalihe, i privatne i javne, u slobodnom prometu na dan pristupanja u Republici Hrvatskoj, koje premašuju razinu koja se smatra uobičajenom za prijenos zaliha, od Republike Hrvatske se naplaćuje odgovarajući iznos u korist općeg proračuna Europske unije.

Republika Hrvatska mora unutar četiri mjeseca od dana pristupanja obavijestiti Europsku komisiju o mjerama potpore koje su stupile na snagu u Republici Hrvatskoj prije dana pristupanja i koje se smatraju "postojećim potporama" (programi potpora i pojedinačne potpore koji se dodjeljuju za aktivnosti povezane s proizvodnjom i trgovinom poljoprivrednim proizvodima i proizvodima ribarstva). Ta obavijest uključuje podatke o pravnoj osnovi za svaku mjeru, a Europska komisija objavljuje popis takvih potpora. Te se mjere potpore smatraju "postojećim potporama" tijekom razdoblja od tri godine od dana pristupanja. Kada je to potrebno, Republika Hrvatska mijenja te mjere potpore radi usklađivanja sa smjernicama koje primjenjuje Europska komisija, unutar razdoblja od tri godine od dana pristupanja. Nakon tog razdoblja, svaka potpora ocijenjena kao nespojiva s tim smjernicama smatra se novom potporom.

Prijelazne mjere (Prilog V. Akta o pristupanju)

Slobodno kretanje robe

Odstupajući od zahtjeva kakvoće, sigurnosti primjene i djelotvornosti utvrđenih Direktivom 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi na lijekove za ljudsku uporabu, odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji su na popisu (u dodatku Priloga V. Akta o pristupanju), dana u skladu s hrvatskim zakonodavstvom prije dana pristupanja, ostaju važeća sve do njihove obnove u skladu s pravnom stečevinom Unije ili do isteka četiri godine od dana pristupanja, ovisno o tome što je ranije.

Sloboda kretanja osoba

Sadašnje države članice mogu do kraja dvogodišnjeg razdoblja nakon dana pristupanja primjenjivati nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma koje uređuju pristup hrvatskih državljana njihovim tržištima rada. Prije kraja dvogodišnjeg razdoblja nakon dana pristupanja, Vijeće će preispitati djelovanje prijelaznih odredaba. Po okončanju tog preispitivanja, a najkasnije na kraju dvogodišnjeg razdoblja nakon dana pristupanja, sadašnje države članice obavijestit će Europsku komisiju o tome hoće li nastaviti primjenjivati nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma. Sadašnje države članice mogu nastaviti primjenjivati te mjere do kraja petogodišnjeg razdoblja nakon dana pristupanja. Država članica koja zadrži nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma na kraju petogodišnjeg razdoblja može, u slučaju ozbiljnih poremećaja svoga tržišta rada ili opasnosti od takvih poremećaja, a nakon što obavijesti Europsku komisiju, nastaviti primjenjivati te mjere do kraja razdoblja od sedam godina nakon dana pristupanja.

Sve dok sadašnje države članice budu primjenjivale nacionalne mjere ili mjere koje proizlaze iz dvostranih sporazuma u skladu s gore utvrđenim prijelaznim odredbama, Republika Hrvatska može zadržati na snazi istovrsne mjere u odnosu na državljane države članice ili država članica o kojima je riječ.

U svrhu rješavanja ozbiljnih poremećaja ili opasnosti od ozbiljnih poremećaja u posebno osjetljivim uslužnim sektorima na svojim tržištima rada, Njemačka i Austrija mogu, nakon što obavijeste Europsku komisiju, odstupiti od prvoga stavka članka 56. UFEU-a kako bi, u kontekstu pružanja usluga od strane trgovačkih društava s poslovnim nastanom u Republici Hrvatskoj, ograničile privremeno kretanje radnika čije pravo na zasnivanje radnog odnosa u Njemačkoj i Austriji podliježe nacionalnim mjerama. Popis uslužnih sektora koji se mogu obuhvatiti tim odstupanjem je:

- u Njemačkoj: građevinarstvo, uključujući i s njime povezane grane, industrijsko čišćenje, djelatnosti stručnjaka za unutarnje uređenje;
- u Austriji: djelatnosti hortikulturnih usluga, rezanje, oblikovanje i završna obrada kamena, proizvodnja metalnih konstrukcija i dijelova konstrukcija, građevinarstvo, uključujući i s njime povezane grane, zaštitarske djelatnosti, industrijsko čišćenje, njega u kući, socijalni rad i djelatnosti bez smještaja.

Slobodno kretanje kapitala

Bez obzira na obveze iz ugovora na kojima se temelji Europska unija, Republika Hrvatska može zadržati, tijekom sedam godina od dana pristupanja, ograničenja utvrđena u njezinom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu koja su na snazi na dan potpisivanja Ugovora o pristupanju a koja se odnose na stjecanje vlasništva poljoprivrednog zemljišta od strane državljana druge države članice, od strane državljana država koje su stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (SEGP) i od strane pravnih osoba osnovanih u skladu sa zakonodavstvom druge države članice ili države stranke SEGP-a.

Samozaposleni poljoprivrednici, koji su državljani druge države članice i koji se žele poslovno nastaniti i boraviti u Republici Hrvatskoj, neće podliježati ovim odredbama niti bilo kojim drugim pravilima i postupcima osim onih kojima podliježu i državljani Republike Hrvatske.

Ako će nakon isteka prijelaznog razdoblja postojati ozbiljniji poremećaji ili opasnost od ozbiljnijih poremećaja na tržištu poljoprivrednim zemljištem u Republici Hrvatskoj, Europska komisija će na zahtjev Republike Hrvatske odlučiti o produljenju prijelaznog razdoblja za dodatne tri godine. Produljenje može biti ograničeno na odabrana, posebno pogođena zemljopisna područja.

Poljoprivreda

Trgovina proizvodima pod nazivima "domaća marmelada" i "ekstra domaća marmelada" dopuštena je na hrvatskome tržištu do isteka zaliha koje budu postojale na dan pristupanja.

Nacionalna se zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti koje postoje u Republici Hrvatskoj na dan pristupanja Europskoj uniji može nastaviti dvanaest mjeseci od dana pristupanja.

Republici Hrvatskoj je dopušteno stavljanje na hrvatsko tržište ili izvoz u treće zemlje vina pod nazivom "Mlado vino portugizac" do isteka zaliha koje budu postojale na dan pristupanja.

Za Republiku Hrvatsku se nazivi vina objavljeni u SL C 116 od 14. travnja 2011. zaštićuju u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1234/2007 o uspostavljanju zajedničkog uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode, pod uvjetom pozitivnog ishoda postupka prigovora.

Odstupajući od obveze iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 73/2009 u vezi s obveznim zahtjevima za upravljanje iz Priloga II. te Uredbe, poljoprivrednici u Republici Hrvatskoj koji primaju izravna plaćanja dužni su u okviru višestruke sukladnosti ispunjavati obvezne zahtjeve za upravljanje iz točaka A, B i C Priloga II. u skladu sa sljedećim vremenskim rasporedom: od 1. siječnja 2014. zahtjeve iz točke A, od 1. siječnja 2016. zahtjeve iz točke B i od 1. siječnja 2018. zahtjeve iz točke C.

Republici Hrvatskoj se odobrava godišnja autonomna erga omnes kvota za uvoz 40 000 tona sirovog šećera od šećerne trske za rafiniranje tijekom razdoblja do najviše tri tržišne godine od njezina pristupanja, i to uz plaćanje uvozne carine od 98,00 eura po toni.

Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika

Odstupajući od članka 6. Direktive Vijeća 1999/74/EZ, kokoši nesilice koje su u fazi proizvodnje na dan pristupanja mogu se zadržati u kavezima koji nisu u skladu sa strukturnim zahtjevima utvrđenim u tom članku. Republika Hrvatska će osigurati da upotreba takvih kaveza prestane najkasnije 12 mjeseci nakon pristupanja.

Jaja iz takvih neobogaćenih kaveza stavljat će se samo na nacionalno tržište Republike Hrvatske. Takva jaja i njihova pakovanja moraju biti jasno obilježeni posebnom oznakom kojom se omogućava potrebna kontrola.

Pojedini strukturni zahtjevi u Republici Hrvatskoj se ne primjenjuju na određene objekte u sektorima mesa, mlijeka, ribe i nusproizvoda životinjskog podrijetla do 31. prosinca 2015. Proizvodi podrijetlom iz tih objekata smiju se stavljeti samo na nacionalno tržište Republike Hrvatske ili na tržišta trećih zemalja u skladu s mjerodavnim zakonodavstvom Europske unije, ili se mogu upotrebljavati za preradu u objektima u Republici Hrvatskoj također obuhvaćenim odredbama stavka (a), bez obzira na datum stavljanja na tržište.

Republika Hrvatska može do 31. prosinca 2014. odgoditi primjenu članka 4. stavka 1. Direktive 2002/53/EZ i članka 4. stavka 1. Direktive 2002/55/EZ u vezi sa stavljanjem na tržište na svojem državnom području sjemena sorata na popisu u njezinim nacionalnim sortnim listama poljoprivrednog bilja i povrća koje nisu službeno prihvaćene u skladu s odredbama tih Direktiva. Tijekom tog razdoblja takvo se sjeme ne smije stavljeti na tržište na državnom području ostalih država članica.

Pošiljke proizvoda koje dolaze s državnog područja Republike Hrvatske te se prevoze kroz državno područje Bosne i Hercegovine kod Neuma („neumski koridor“) prije ponovnog ulaska na državno područje Republike Hrvatske preko ulaznih točaka Klek ili Zaton Doli, mogu se izuzeti od veterinarskih pregleda, pod uvjetom da su ispunjeni odgovarajući zahtjevi: Republika Hrvatska mora na dan ili prije dana pristupanja imati uspostavljene ulazne točke sjeverno i južno od neumskog koridora koje su opremljene, popunjene osobljem i spremne osigurati ispunjenje zahtjeva koji su navedeni u Ugovoru o pristupanju (npr. za prijevoz se mogu koristiti samo zatvorena vozila, plombirana jedinstveno numeriranim plombama; potrebna je uspostava registra u kojem se navodi koje su numerirane plombe pričvršćene na koja vozila; traži se bilježenje datuma i vremena izlaska i ponovnog ulaska na državno područje Republike Hrvatske vozila kojima se prevoze pošiljke, itd.).

Ribarstvo

Plovilima koja su registrirana i rade samo na području zapadne Istre privremeno se do 30. lipnja 2014. dopušta korištenje pridnenih povlačnih mreža kočica na dubinama manjim od 50 metara na udaljenosti od najmanje 1,5 NM od obale. Ovo se primjenjuje na području određenom kao zapadna Istra koje je određeno od točke čije su koordinate $\varphi=44,52135$ i $\lambda=14,29244$ ravno prema sjeveru odnosno zapadu.

Za plovila manja od 15 metara preko svega Republici Hrvatskoj će privremeno, do 30. lipnja 2014., biti dozvoljeno korištenje pridnene povlačne mreže kočice na dubinama većim od 50 metara na udaljenosti od obale od najmanje 1 NM, uz zadržavanje svih sada postojećih prostorno-vremenskih ograničenja koja Republika Hrvatska trenutačno primjenjuje.

Ograničenom broju plovila uključenih u specifičnu kategoriju negospodarskog ribolova "mali ribolov za osobne potrebe", koji ne smije biti veći od 2 000, dopušta se korištenje najviše 200 metara jednostrukih mreža stajaćica do 31. prosinca 2014., pod uvjetom da se sva ostala ograničenja koja su na snazi nastave primjenjivati. Republika Hrvatska će najkasnije na dan pristupanja dostaviti Europskoj komisiji popis plovila na koja se primjenjuje ovo prijelazno razdoblje, zajedno s njihovim značajkama i kapacitetom u GT i kW.

Prometna politika

Odstupajući od drugoga podstavka članka 4. stavka 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) ugovori o koncesiji za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu sklopljeni prije dana pristupanja Republike Hrvatske mogu ostati na snazi do 31. prosinca 2016.

Odstupajući od članka 1. stavka 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) do 31. prosinca 2014. usluge prijevoza u kružnim putovanjima između hrvatskih luka, brodovima do 650 bruto tona, rezervirane su za brodove koji su upisani u hrvatski upisnik brodova i koji viju hrvatsku zastavu, kojima upravljaju brodarska poduzeća osnovana u skladu s hrvatskim zakonodavstvom te čije se glavno sjedište nalazi i stvarna kontrola provodi u Republici Hrvatskoj.

Tijekom dvogodišnjega razdoblja nakon dana pristupanja Republike Hrvatske, poduzeća osnovana u Republici Hrvatskoj isključena su iz obavljanja cestovnog prijevoza tereta u kabotaži u drugim državama članicama. U tom razdoblju u Republici Hrvatskoj cestovni prijevoz tereta u kabotaži smiju obavljati samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državama članicama u kojima se u odnosu na poduzeća osnovana u Republici Hrvatskoj

primjenjuje članak 8. Uredbe (EZ) br. 1072/2009 (odnosno koje su liberalizirale svoje tržište kabotaže – načelo uzajamnosti).

Porezi

Republici Hrvatskoj se odobrava prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2017. za ispunjenje zahtjeva utvrđenih u Direktivi Vijeća 92/79/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju poreza na cigarete. Međutim, od 1. siječnja 2014. trošarina ne smije biti niža od 77 eura za 1 000 cigareta neovisno o ponderiranoj prosječnoj maloprodajnoj cijeni.

Republika Hrvatska može, u skladu s uvjetima koji se primjenjuju u toj državi članici na dan pristupanja Republike Hrvatske, nastaviti oslobađati od PDV-a sljedeće transakcije: isporuke građevinskog zemljišta, sa građevinama ili bez njih na njemu, do 31. prosinca 2014.; međunarodnog prijevoza putnika dokle god se to isto oslobađanje primjenjuje u nekoj od država članica koje su bile članice Europske unije prije pristupanja Republike Hrvatske.

Pravda, sloboda i sigurnost

Republika Hrvatska može zadržati zajedničke granične prijelaze na svojoj granici s Bosnom i Hercegovinom. Na tim zajedničkim graničnim prijelazima granična policija jedne strane obavljat će kontrole ulaska i izlaska na državnom području druge strane. Sve kontrole ulazaka i izlazaka od strane hrvatske granične policije obavljat će se u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, uključujući obveze država članica u pogledu međunarodne zaštite i načela zabrane vraćanja (*non-refoulement*).

Okoliš

U području klimatskih promjena dopunjuje se Direktiva 2003/87/EZ o uspostavljanju sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice s odredbom koja propisuje povećanje ukupne količine emisijskih jedinica na razini Zajednice za količinu koju će Republika Hrvatska ponuditi na dražbi. Prilog II. Direktive 2003/87/EZ se dopunjuje s postotkom + 26%, za koji će se Republici Hrvatskoj povećati količina emisijskih jedinica koju će države članice prodavati na dražbi u cilju solidarnosti i rasta ekonomije te smanjenja emisija. Za Republiku Hrvatsku je utvrđen postotak rasta emisija iz sektora koji nisu uključeni u sustav trgovanja emisijskim jedinicama do 11% u 2020. godini u odnosu na razinu iz 2005. godine, što će se dodati u Prilog II. Odluke br. 406/2009/EZ.

U pogledu svih letova između dva aerodroma koji se nalaze na državnom području Republike Hrvatske te svih letova između aerodroma koji se nalazi na državnom području Republike Hrvatske i aerodroma koji se nalazi u zemlji izvan područja EGP-a, razdoblje predviđeno člankom 13. Direktive 2003/87/EZ u pogledu izdavanja emisijskih jedinica operatorima zrakoplova, za dodatne zrakoplovne djelatnosti počet će 1. siječnja 2014. Europska komisija će odlučiti, primjenjujući postupak iz iste odredbe, o povijesnim emisijama iz zrakoplovstva za dodatne zrakoplovne djelatnosti u roku od šest mjeseci od datuma pristupanja. Od 1. siječnja 2014. postotak emisijskih jedinica koje će se ponuditi na dražbi za dodatne zrakoplovne djelatnosti bit će proporcionalni dio emisijskih jedinica preostao nakon izračuna broja emisijskih jedinica koje se dodjeljuju besplatno i izračuna broja emisijskih jedinica koje treba staviti na stranu kao posebnu rezervu. Zahtjeve za dodjelom besplatnih emisijskih jedinica operatorima zrakoplova u vezi s dodatnim zrakoplovnim djelatnostima Republika Hrvatska će dostaviti Europskoj komisiji do 1. srpnja 2013. temeljem podataka o tonskim kilometrima, koje operatori zrakoplova prate tijekom 2012. godine. Republika Hrvatska je dužna uspostaviti pravni okvir za punu primjenu sustava trgovanja emisijskim jedinicama za postrojenja od 1. siječnja 2013. godine.

Sva postojeća odlagališta u Republici Hrvatskoj moraju ispuniti zahtjeve Direktive 1999/31/EZ o odlagalištima otpada do 31. prosinca 2018., osim u pogledu zahtjeva za smanjenjem količine biorazgradivog otpada u smislu članka 5., stavka 2., točaka a), b) i c) Direktive Vijeća 1999/31/EZ o odlagalištima otpada.

Zahtjev za smanjenjem količine biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima na 75 %, 50 % odnosno 35 % ukupne količine (po težini) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog 1997. u Republici Hrvatskoj se primjenjuje u skladu sa sljedećim rokovima: do 31. prosinca 2013. udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima smanjit će se na 75 %; do 31. prosinca 2016. udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima smanjit će se na 50 %; do 31. prosinca 2020. udio biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalištima smanjit će se na 35 %.

Zahtjevi Direktive 91/271/EEZ u pogledu sabirnih sustava i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda primjenjuju se u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2024., uz poštivanje prijelaznih ciljeva (31. prosinca 2018., 31. prosinca 2020. i 31. prosinca 2023.) za određene aglomeracije.

Zahtjevi Direktive Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kakvoći vode namijenjene za ljudsku potrošnju u pogledu mikrobioloških parametara i indikatorskih parametara primjenjuju se na određene vodoopskrbne zone u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2019.

Odstupajući od odredaba Direktive 1999/13/EZ, granične vrijednosti emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju upotrebom organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima primjenjuju se na postrojenja za koja je ostvareno prijelazno razdoblje tek od datuma navedenih u Prilogu V. Ugovora o pristupanju (1. siječnja 2014., 1. siječnja 2015. i 1. siječnja 2016.).

Odstupajući od odredaba iste Direktive, obveza operatera da nadležnom tijelu dokaže da se za postupke premazivanja u brodogradnji koriste najbolje raspoložive tehnike primjenjuje se u pogledu šest brodogradilišta u Republici Hrvatskoj navedenih u Prilogu V. Ugovora o pristupanju od 1. siječnja 2016.

Odstupajući od odredaba Direktive 2008/1/EZ o cjelovitom sprečavanju i nadzoru onečišćenja, a u pogledu obveze da postrojenja moraju funkcionirati u skladu s graničnim vrijednostima emisija, ekvivalentnim pokazateljima ili tehničkim mjerama, na temelju najboljih raspoloživih tehnika u skladu s člankom 2. točkom 12., zahtjevi koje treba zadovoljiti za izdavanje dozvola za postojeća postrojenja primjenjuju se na postrojenja za koja je ostvareno prijelazno razdoblje od 1. siječnja 2018., s određenim međurokovima za svako pojedino postrojenje.

Odstupajući od određenih odredaba Uredbe (EZ) br. 1907/2006 o registriranju, ocjenjivanju, odobravanju i ograničavanju kemikalija, proizvođačima tvari, uvoznicima i proizvođačima proizvoda s poslovnim nastanom u Republici Hrvatskoj odobrava se razdoblje prilagodbe u trajanju od šest mjeseci od dana pristupanja za prethodnu registraciju tvari u postupnom uvođenju. Datum prvog i drugog roka za registraciju je 12 mjeseci od dana pristupanja.

Ruralni razvoj

Uredba Vijeća (EZ) 1698/2005 neće se primjenjivati na Republiku Hrvatsku tijekom cijelog programskog razdoblja 2007.–2013. (u 2013. godini Republika Hrvatska će nastaviti koristiti program IPARD).

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Republike Hrvatske, dodjeljuje se posebna potpora samoopskrbnim poljoprivrednim gospodarstvima čiji su zahtjevi odobreni sukladno načelima iz članka 34. Uredbe (EZ) br. 1698/2005 do 31. prosinca 2017., pod uvjetom da novim propisima o ruralnom razvoju za programsko razdoblje 2014. – 2020. nisu predviđene slične opće mjere i/ili potpore.

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Republike Hrvatske dodjeljuje se posebna potpora za lakše osnivanje i administrativno upravljanje proizvođačkim organizacijama sukladno načelima iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1698/2005, proizvođačkim organizacijama koje je službeno priznalo hrvatsko nadležno tijelo do 31. prosinca 2017., pod uvjetom da novim propisima o ruralnom razvoju za programsko razdoblje 2014.–2020. nisu predviđene slične opće mjere i/ili potpore.

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Republike Hrvatske, minimalni udjel Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) za program ruralnog razvoja za Leader odredit će se u prosjeku na razinu koja je najmanje pola od postotka proračuna koji se primjenjuju na druge države članice, ako je postavljen takav zahtjev.

U zakonskom okviru ruralnoga razvoja za programsko razdoblje 2014.–2020. u pogledu Republike Hrvatske, maksimalan stupanj potpore za osuvremenjivanje poljoprivrednih gospodarstava jest 75 % od iznosa prihvatljivih ulaganja za provedbu Direktive Vijeća 91/676/EEZ za zaštitu voda od onečišćavanja uzrokovanih nitratima iz poljoprivrednih izvora u razdoblju od najviše četiri godine od datuma pristupanja.

Posebne obveze koje je Republika Hrvatska preuzela tijekom svojih pristupnih pregovora (navedene u članku 36. stavku 1. drugom podstavku Akta o pristupanju, Prilog VII. Akta o pristupanju)

1. Nastaviti osiguravati učinkovitu provedbu svoje Strategije reforme pravosuđa i Akcijskog plana.
2. Nastaviti jačati neovisnost, odgovornost, nepristranost i profesionalizam pravosuđa.
3. Nastaviti poboljšavati učinkovitost pravosuđa.
4. Nastaviti poboljšavati postupanje u domaćim predmetima ratnih zločina.
5. Nastaviti osiguravati stalno ostvarivanje značajnih rezultata utemeljenih na učinkovitoj, djelotvornoj i nepristranoj istrazi, kaznenom progonu i sudskim odlukama u predmetima organiziranog kriminala i korupcije na svim razinama, uključujući korupciju na visokim razinama te u osjetljivim sektorima, kao što je javna nabava.
6. Nastaviti poboljšavati ostvarivanje rezultata u provedbi pojačanih mjera prevencije u borbi protiv korupcije i sukoba interesa.
7. Nastaviti jačati zaštitu manjina, uključujući i kroz učinkovitu provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (UZPNM).
8. Nastaviti rješavati preostala pitanja na području povratka izbjeglica.
9. Nastaviti poboljšavati zaštitu ljudskih prava.

10. Nastaviti u potpunosti surađivati s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju.

Obveze koje je preuzela Republika Hrvatska u vezi s restrukturiranjem hrvatske brodograđevne industrije (iz članka 36. stavka 1. trećeg podstavka Akta o pristupanju, Prilog VIII. Akta o pristupanju).

Poduzetnici u sektoru brodogradnje koje je potrebno restrukturirati jesu sljedeći:

- Brodograđevna industrija 3. MAJ dioničko društvo, Rijeka
- BRODOTROGIR d.d., Trogir
- BRODOGRAĐEVNA INDUSTRIJA SPLIT, dioničko društvo, Split
- BRODOSPLIT-BRODOGRADILIŠTE SPECIJALNIH OBJEKATA društvo s ograničenom odgovornošću, Split
- BRODOGRADILIŠTE KRALJEVICA dioničko društvo za izgradnju i popravak brodova, Kraljevica.

Republika Hrvatska je pristala provesti restrukturiranje ovih poduzetnika putem njihove privatizacije na temelju javnog natječaja. Ponuditelji su dostavili planove restrukturiranja ovih poduzetnika, a prihvatile su ih Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i Europska komisija. Planovi restrukturiranja uvrštavaju se u odgovarajuće ugovore o privatizaciji koji će biti sklopljeni između Republike Hrvatske i kupaca poduzetnika (prije pristupanja Uniji).

Planovima restrukturiranja podnesenima za svakog od tih poduzetnika određuju se ključni uvjeti koji se moraju poštovati u postupku restrukturiranja (doprinos planu restrukturiranja iz vlastitih sredstava; smanjivanje proizvodnog kapaciteta poduzetnika; ograničavanje ukupne godišnje proizvodnje poduzetnika u razdoblju od 10 godina, počevši od 1. siječnja 2011. godine, itd.).

Poduzetnici neće primati nikakve nove potpore za sanaciju ili restrukturiranje prije isteka razdoblja od najmanje 10 godina od dana potpisivanja ugovora o privatizaciji.

Republika Hrvatska će Europskoj komisiji dostavljati šestomjesečna izvješća o restrukturiranju poduzetnika, i to najkasnije 15. siječnja i 15. srpnja svake godine do kraja razdoblja restrukturiranja. Republika Hrvatska će dostavljati izvješća o godišnjoj proizvodnji poduzetnika u restrukturiranju najkasnije 15. srpnja svake godine, do kraja 2020. godine.

Nakon pristupanja, Europska komisija može Republici Hrvatskoj naložiti da osigura povrat svih potpora za sanaciju ili restrukturiranje, sa složenim kamatama, koje su određenom poduzetniku dane od 1. ožujka 2006., u slučaju da se ne ispune u Ugovoru jasno specificirane obveze (primjerice, ako ugovor o privatizaciji za tog poduzetnika još nije potpisan, ili u njega nisu u cijelosti uvršteni uvjeti utvrđeni u planu restrukturiranja, itd.).

Obveze koje je preuzela Republika Hrvatska u vezi s restrukturiranjem sektora čelika (iz članka 36. stavka 1. trećeg podstavka Akta o pristupanju, Prilog IX. Akta o pristupanju)

U pismu od 23. svibnja 2011. godine Republika Hrvatska je obavijestila Europsku komisiju da je primila priznanje duga od proizvođača čelika CMC Sisak d.o.o., koji odgovara potpori

za restrukturiranje koju je taj poduzetnik primio tijekom razdoblja od 1. ožujka 2002. godine do 28. veljače 2007., uvećanoj za složene kamate. Primljena državna potpora, bez složenih kamata, iznosi 19 117 572,36 HRK. Nakon pristupanja Republike Hrvatske, u slučaju da CMC Sisak d.o.o. ne isplati ukupan iznos te potpore uvećan za složene kamate, Europska komisija će Republici Hrvatskoj naložiti da osigura povrat svih potpora za sanaciju i restrukturiranje koje su tom poduzetniku dane od 1. ožujka 2006., sa složenim kamatama.

PROTOKOL o određenim aranžmanima u vezi s mogućim jednokratnim prijenosom jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime Republici Hrvatskoj, te o pripadajućoj nadoknadi

U svjetlu specifičnih povijesnih okolnosti koje su utjecale na Republiku Hrvatsku dogovoreno je da će se izraziti spremnost pružanja pomoći Republici Hrvatskoj putem jednokratnog prijenosa jedinica dodijeljene kvote (*Assigned Amount Units*) izdanih temeljem Kyotskog protokola. Takav će prijenos Republika Hrvatska morati nadoknaditi putem prilagodbe svojih obveza temeljem Odluke br. 406/2009/EZ kako bi se osigurala okolišna cjelovitost izbjegavanjem povećanja ukupne količine dopuštenih emisija Europske unije i Republike Hrvatske do 2020.

Završni akt

Zajednička izjava država članica o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine

Podrazumijeva se da usuglašeni postupci za buduću punu primjenu svih odredaba schengenske pravne stečevine od strane Republike Hrvatske – kako su uključeni u Ugovor o pristupanju – ne dovode u pitanje i nemaju nikakvog utjecaja na odluke koje treba donijeti Vijeće za punu primjenu odredaba schengenske pravne stečevine u Bugarskoj i Rumunjskoj.

Zajednička izjava Savezne Republike Njemačke i Republike Austrije o slobodnom kretanju radnika

Savezna Republika Njemačka i Republika Austrija u suglasnosti s Europskom komisijom izjavljuju razumijevanje da tekst stavka 12. prijelaznih mjera o slobodnom kretanju osoba na temelju Direktive 96/71/EZ u Prilogu V., odjeljku 2. Akta o pristupanju znači da "određene regije" također mogu, kada je to prikladno, obuhvaćati cijelo državno područje

Zajednička izjava sadašnjih država članica i Republike Hrvatske o Europskom fondu za razvoj

Republika Hrvatska će pristupiti Europskom fondu za razvoj (EFR) po stupanju na snagu novog Višegodišnjeg financijskog okvira za suradnju nakon njezinog pristupanja Europskoj uniji i davat će mu svoj doprinos od 1. siječnja druge kalendarske godine nakon dana njezina pristupanja.

Izjava Republike Hrvatske u vezi s prijelaznim režimom za liberalizaciju hrvatskog tržišta poljoprivrednim zemljištem

Republika Hrvatska izjavljuje da će, ako produljenje prijelaznog razdoblja za dodatne tri godine bude odobreno, nastojati poduzeti potrebne korake kako bi liberalizirala stjecanje vlasništva poljoprivrednog zemljišta u određenim područjima i prije isteka utvrđenog trogodišnjeg razdoblja.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Izvršavanje Ugovora o pristupanju osigurat će značajna financijska sredstva za Republiku Hrvatsku u proračunu Europske unije, ali će ujedno na strani Republike Hrvatske zahtijevati osiguranje financijskih sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske za uplaćivanje doprinosa Republike Hrvatske u proračun Europske unije od datuma pristupanja Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska će od datuma pristupanja Europskoj uniji u potpunosti primjenjivati pravnu stečevinu u pogledu vlastitih sredstava kojima se financira proračun Europske unije. Svaka država članica Europske unije ima pravo korištenja sredstava iz proračuna Europske unije, ali i obvezu uplate u navedeni proračun. Sredstva proračuna Europske unije prikupljaju se iz tri osnovne vrste prihoda: tradicionalnih vlastitih sredstava (prihodi od carina i poljoprivrednih pristojbi, te pristojbi na šećer), vlastitih sredstava na osnovi poreza na dodanu vrijednost, te vlastitih sredstava na osnovi bruto nacionalnog dohotka država članica.

Uplate Republike Hrvatske u proračun Europske unije u drugoj polovici 2013. godine procijenjene su na iznos od 267,7 milijuna eura, što bi, uzimajući u obzir odnos tog predviđenog iznosa i iznosa procijenjenih mogućih isplata Republici Hrvatskoj iz proračuna Europske unije tijekom druge polovice 2013. godine, trebalo osigurati da Republika Hrvatska u navedenom razdoblju bude neto primateljicom sredstava iz proračuna Europske unije.

Prema Financijskom paketu za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, izrađenom na temelju datuma pristupanja 1. srpnja 2013. godine, ukupno odobrena sredstva Europske unije za Republiku Hrvatsku za drugu polovicu 2013. godine iznose 687,5 milijuna eura. Najveći dio tog iznosa obuhvaća sredstva iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda (449,4 milijuna eura) i Europskog fonda za ribarstvo (8,7 milijuna eura). Nadalje, u taj su iznos uključena sredstva predviđena u okviru privremenih instrumenata za nove države članice: riječ je o "schengenskom instrumentu" za financiranje mjera na novim vanjskim granicama Europske unije, odnosno za pripremu za provedbu schengenske pravne stečevine (40 milijuna eura), "prijelaznom instrumentu" za jačanje administrativnih i pravosudnih sposobnosti (29 milijuna eura), te "instrumentu za jačanje novčanog toka" za poboljšanje neto proračunske pozicije Republike Hrvatske u prvoj godini članstva (75 milijuna eura).

Tim se sredstvima mogu pribrojiti i sredstva za određene poljoprivredne mjere koja su predviđena u proračunu Europske unije za 2013. godinu, a čije će se isplate početi realizirati od 2014. godine (riječ je o potporama u sektoru vina, izravnim plaćanjima poljoprivrednicima, tzv. minskoj omotnici i nastavku korištenja programa IPARD do kraja 2013. godine) što, pribrajajući prethodno navedenom iznosu, ukupno iznosi 800,16 milijuna eura.

Ostala sredstva iz Financijskog paketa namijenjena su za sudjelovanje Republike Hrvatske u aktivnostima i programima u okviru različitih unutarnjih politika Europske unije.

Prema procjenama Europske komisije, ukupne procijenjene moguće isplate Republici Hrvatskoj u drugoj polovici 2013. godine mogle bi iznositi 374,3 milijuna eura, dok će dinamika isplata ostatka sredstava ovisiti najvećim dijelom o apsorpcijskim sposobnostima Hrvatske, pri čemu je krajnji rok isplata sredstava iz Kohezijskog fonda, strukturnih fondova i Europskog fonda za ribarstvo 31. prosinca 2016. godine.

Od 2014. godine, za Republiku Hrvatsku će, kao i za ostale države članice Europske unije, biti predviđena odgovarajuća sredstva u okviru Višegodišnjeg financijskog okvira Europske unije za razdoblje 2014. - 2020., o čijoj se strukturi, sveukupnom obujmu, iznosima po pojedinačnim proračunskim glavama te izvorima i metodologiji prikupljanja proračunskih sredstava trenutačno vode rasprave i pregovori unutar Europske unije.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. Uzimajući u obzir da je kao datum stupanja Ugovora o pristupanju na snagu utvrđen 1. srpnja 2013. godine, pod uvjetom da ga sve države članice Europske unije i Republika Hrvatska ratificiraju u skladu sa svojim ustavnim odredbama, a svoje isprave o ratifikaciji polože kod Vlade Talijanske Republike do 30. lipnja 2013. godine, potrebno je da se u Republici Hrvatskoj što skorije okončaju svi unutarnji pravni postupci kako bi Republika Hrvatska mogla iskazati svoj konačni pristanak biti vezana Ugovorom o pristupanju polaganjem kod Vlade Talijanske Republike, kao depozitara Ugovora o pristupanju, svoje isprave o ratifikaciji.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu, ne mogu vršiti izmjene i dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se da se ovaj prijedlog Zakona raspravi i prihvati po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje. Iz navedenih razloga također se predlaže stupanje ovoga Zakona na snagu danom objave u Narodnim novinama.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA IZMEĐU
KRALJEVINE BELGIJE, REPUBLIKE BUGARSKE, ČEŠKE REPUBLIKE,
KRALJEVINE DANSKE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, REPUBLIKE
ESTONIJE, IRSKE, HELENSKE REPUBLIKE, KRALJEVINE ŠPANJOLSKE,
FRANCUSKE REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, REPUBLIKE CIPRA,
REPUBLIKE LATVIJE, REPUBLIKE LITVE, VELIKOG VOJVODSTVA
LUKSEMBURGA, REPUBLIKE MAĐARSKE, REPUBLIKE MALTE, KRALJEVINE
NIZOZEMSKJE, REPUBLIKE AUSTRIJE, REPUBLIKE POLJSKE, PORTUGALSKE
REPUBLIKE, RUMUNJSKE, REPUBLIKE SLOVENIJE, SLOVAČKE REPUBLIKE,
REPUBLIKE FINSKE, KRALJEVINE ŠVEDSKE, UJEDINJENE KRALJEVINE
VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE (DRŽAVE ČLANICE EUROPSKE UNIJE)
I REPUBLIKE HRVATSKE O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE
EUROPSKOJ UNIJI**

Članak 1.

Potvrđuje se Ugovor između Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Češke Republike, Kraljevine Danske, Savezne Republike Njemačke, Republike Estonije, Irske, Helenske Republike, Kraljevine Španjolske, Francuske Republike, Talijanske Republike, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Velikog Vojvodstva Luksemburga, Republike Mađarske, Republike Malte, Kraljevine Nizozemske, Republike Austrije, Republike Poljske, Portugalske Republike, Rumunjske, Republike Slovenije, Slovačke Republike, Republike Finske, Kraljevine Švedske, Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske (države članice Europske unije) i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, sastavljen u Bruxellesu, 9. prosinca 2011. godine, u izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Ugovora iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na hrvatskom i engleskom jeziku, glasi:

Članak 3.

Objavljuje se tekst Završnog akta Međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, sastavljen u Bruxellesu, 9. prosinca 2011. godine u izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, koji u izvorniku na hrvatskom i engleskom jeziku glasi:

Članak 4.

Objavljuje se tekst Odluke Europskog vijeća od 25. ožujka 2011. o izmjeni članka 136. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu stabilizacijskog mehanizma za države članice čija je valuta euro, sastavljene u Bruxellesu, 25. ožujka 2011. godine, u izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, za koju se, u smislu članka 3. stavka 2. Ugovora iz članka 1. ovoga Zakona, smatra da je Republika Hrvatska ratificira ratifikacijom Ugovora iz članka 1. ovoga Zakona, koji na hrvatskom i engleskom jeziku glasi:

Članak 5.

Objavljaju se tekstovi Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te ugovorâ o izmjeni ili dopuni tih ugovora, uključujući Ugovor o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Ugovor o pristupanju Helenske Republike, Ugovor o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike, Ugovor o pristupanju Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske, Ugovor o pristupanju Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i Ugovor o pristupanju Republike Bugarske i Rumunjske, na hrvatskom jeziku, kako su priloženi Aktu o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju:

Članak 6.

Objavljuje se tekst Protokola o izmjeni Protokola o prijelaznim odredbama priloženog Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, sastavljenog u Bruxellesu, dana 23. lipnja 2010. godine, koji, u skladu s člankom 2. stavkom 1. Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju priloženog Ugovoru iz članka 1. ovoga Zakona, obvezuje Republiku Hrvatsku od dana njezina pristupanja Europskoj uniji, koji na hrvatskom jeziku glasi:

Članak 7.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je Vlade Republike Hrvatske i drugih državnih tijela u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Ugovorom iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 8.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Ugovor iz članka 1. i Odluka iz članka 4. ovoga Zakona nisu na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku, te će se podaci o njihovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 36. Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju privremeno se primjenjuje od dana potpisivanja Ugovora iz članka 1. ovoga Zakona, kako je to određeno člankom 3. stavkom 5. Ugovora iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Člankom 1. utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Ugovor o pristupanju, sukladno članku 140. stavcima 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst), čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana ovim Ugovorom, na temelju čega će ovaj pristanak biti iskazan i na međunarodnoj razini polaganjem isprave o ratifikaciji kod Vlade Talijanske Republike. S obzirom na karakter Ugovora o pristupanju, za potvrđivanje istog potrebna je dvotrećinska većina svih zastupnika.

Uz članak 2.

Članak 2. sadrži tekst Ugovora o pristupanju kako je potpisan u izvorniku na hrvatskom i engleskom jeziku. Tekst Ugovora o pristupanju sastoji se od osnovnog teksta koji ima četiri članka, te teksta Akta o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, s prilogima (u daljnjem tekstu: Akt o pristupanju).

Akt o pristupanju sukladno rezultatima pregovora utvrđuje uvjete pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, te s tim u vezi sadrži potrebne prilagodbe izvornih ugovora i relevantnog sekundarnog zakonodavstva Europske unije. Akt o pristupanju ima 55 članaka, 9 priloga, dva dodatka prilogima (popis postojećih mjera potpora i popis lijekova) te 1 protokol (Protokol o određenim aranžmanima u vezi s mogućim jednokratnim prijenosom jedinica dodijeljene kvote na temelju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime Republici Hrvatskoj te o pripadajućoj nadoknadi).

Aktu o pristupanju priloženi su i tekstovi Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te ugovorâ o izmjeni ili dopuni tih ugovora, uključujući Ugovor o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Ugovor o pristupanju Helenske Republike, Ugovor o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike, Ugovor o pristupanju Republike Austrije, Republike Finske i Kraljevine Švedske, Ugovor o pristupanju Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i Ugovor o pristupanju Republike Bugarske i Rumunjske (u daljnjem tekstu: izvorni ugovori) na hrvatskom jeziku. U skladu s člankom 54. stavkom 2. Akta o pristupanju, ti se tekstovi izvornih ugovora na hrvatskom jeziku smatraju vjerodostojnim pod istim uvjetima kao i tekstovi izvornih ugovora sastavljeni na sadašnjim službenim jezicima Europske unije. Uzimajući u obzir da danom pristupanja Republika Hrvatska postaje stranka izvornih ugovora, odnosno tekstovi izvornih ugovora na hrvatskom jeziku zbog važnosti, opsežnosti i bolje preglednosti, objavljuju se u ovom Zakonu u posebnom članku tj. u okviru članka 5. ovoga Zakona.

Uz članak 3.

Članak 3. sadrži tekst Završnog akta Međuvladine konferencije između država članica Europske unije i Republike Hrvatske o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, u izvorniku na hrvatskom i engleskom jeziku. U Završnom aktu naznačuju se tekstovi koji su sastavljeni i usvojeni na Međuvladinoj konferenciji (Ugovor o pristupanju, Akt o pristupanju), upućuje se na tekstove koji se prilažu Aktu o pristupanju, te se primaju na znanje dane izjave

vezane uz provedbu Ugovora o pristupanju, kao i razmjena pisama između Europske unije i Republike Hrvatske o postupku obavješćivanja i savjetovanja za donošenje određenih odluka i drugih mjera u razdoblju do datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Uz članak 4.

Članak 4. sadrži tekst Odluke Europskog vijeća od 25. ožujka 2011. o izmjeni članka 136. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu stabilizacijskog mehanizma za države članice čija je valuta euro, na hrvatskom i engleskom jeziku.

Člankom 3. stavkom 2. Ugovora o pristupanju utvrđuje se da se smatra da je ratifikacijom Ugovora o pristupanju Republika Hrvatska ujedno ratificirala ili odobrila sve izmjene izvornih ugovora otvorene za ratifikaciju ili odobrenje od strane država članica na temelju članka 48. Ugovora o Europskoj uniji u trenutku potvrđivanja Ugovora o pristupanju od strane Republike Hrvatske, kao i sve akte institucija donesene u tom ili prije tog trenutka i koji stupaju na snagu tek nakon što ih odobre države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Sukladno obavijesti koju je poljsko predsjedništvo (pismom od 9. prosinca 2011. godine) i dansko predsjedništvo (pismom od 9. veljače 2012. godine) uputilo Republici Hrvatskoj, pod mehanizam predviđen člankom 3. stavkom 2. Ugovora o pristupanju potpada Odluka Europskog vijeća od 25. ožujka 2011. o izmjeni članka 136. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu stabilizacijskog mehanizma za države članice čija je valuta euro, čiji se tekst stoga objavljuje u okviru Zakona o potvrđivanju Ugovora o pristupanju.

Uz članak 5.

Članak 5. sadrži tekstove izvornih ugovora na hrvatskom jeziku, kako su priloženi Aktu o pristupanju. U skladu s člankom 54. stavkom 2. Akta o pristupanju, ti se tekstovi izvornih ugovora na hrvatskom jeziku smatraju vjerodostojnim pod istim uvjetima kao i tekstovi izvornih ugovora sastavljeni na sadašnjim službenim jezicima Europske unije.

Uz članak 6.

Članak 6. sadrži tekst Protokola o izmjeni Protokola o prijelaznim odredbama priloženog Ugovoru o Europskoj uniji, Ugovoru o funkcioniranju Europske unije i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, na hrvatskom jeziku.

Protokolom se utvrđuju prijelazne mjere u vezi sastava Europskog parlamenta za preostalo razdoblje parlamentarnog mandata od 2009. do 2014. godine (postojećim 736 mjesta dodaje se 18 mjesta tako da se ukupan broj članova Europskog parlamenta do kraja parlamentarnog mandata od 2009. do 2014. povećava na 754).

Navedeni Protokol stupio je u skladu sa svojim odredbama na snagu 1. prosinca 2011. te čini dio primarnog zakonodavstva Europske unije koje je u ovom trenutku na snazi, a obvezivat će Republiku Hrvatsku od dana njezina pristupanja Europskoj uniji.

S obzirom da zbog dinamike izrade teksta Ugovora o pristupanju i trajanja ratifikacijskog postupka spomenutog Protokola isti nije uključen na popis instrumenata primarnog zakonodavstva tj. tekstova izvornih ugovora koji su priloženi Ugovoru o pristupanju, te da isti (s obzirom da je u međuvremenu stupio na snagu za države članice) više ne potpada pod mehanizam predviđen člankom 3. stavkom 2. Ugovora o pristupanju, uzimajući pri tome u obzir da će u smislu članka 2. stavka 1. Akta o pristupanju ovaj Protokol, koji je donesen i stupio je na snagu prije pristupanja, obvezivati Republiku Hrvatsku od dana pristupanja, u okviru Zakona o potvrđivanju Ugovora o pristupanju, u posebnoj odredbi, objavljuje se i tekst spomenutog Protokola.

Uz članak 7.

Člankom 7. utvrđuje se da je provedba ovoga Zakona u djelokrugu Vlade Republike Hrvatske i drugih državnih tijela u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Ugovorom o pristupanju.

Uz članak 8.

Člankom 8. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Ugovor o pristupanju i Odluka iz članka 4. ovoga Zakona nisu na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku, te će se podaci o njihovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Također se utvrđuje da se članak 36. Akta o pristupanju privremeno primjenjuje od dana potpisivanja Ugovora o pristupanju, kako je to određeno člankom 3. stavkom 5. Ugovora o pristupanju. Naime, članak 36. Akta o pristupanju predviđa mehanizam praćenja ispunjavanja obveza koje je Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima, uključujući one koje se moraju ispuniti prije ili do datuma pristupanja, kao i način takvog praćenja od strane Europske komisije koje će se provoditi do datuma pristupanja Europskoj uniji (*monitoring*). To se posebice odnosi na obveze koje je Republika Hrvatska preuzela u području pravosuđa i temeljnih prava, području pravde, slobode i sigurnosti, uključujući provođenje i ispunjavanje zahtjeva Europske unije u pogledu upravljanja vanjskim granicama, policijske suradnje, borbe protiv organiziranog kriminala, pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, kao i na obveze u području politike tržišnog natjecanja, uključujući restrukturiranje brodograđevne industrije i sektora čelika.

Uz članak 9.

Člankom 9. uređuje se stupanje na snagu Zakona na način da se u smislu članka 90. stavka 3. Ustava Republike, a zbog postojanja osobito opravdanih državnih razloga, određuje da ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“, kako bi Republika Hrvatska, odmah po okončanju svog unutarnjeg pravnog postupka, mogla i na međunarodnoj razini, polaganjem svoje isprave o ratifikaciji kod Vlade Talijanske Republike izraziti svoj pristanak biti vezana Ugovorom o pristupanju, kao dodatni poticaj ubrzanju ratifikacijskih postupaka u drugim državama članicama.